

REBELL

Rødt programblad

Nr 2 - 2001

15 kr

REBELL TEMA: DEMOKRATI

Makta på fylla

s 18

RØD UNGDOM BRYTER LOVEN 3 / GÖTEBORGS KAMPEN FORTSETTER 7 / DRØMMEN OM DEMOKRATI 10 / RØT OG SØL MED RV 14

Rebell blir utgjeve av **Raud Ungdom**

Ansvarleg redaktør **Jørgen Strickert**

Fotoredaktør **Eivind Volder Rutle**

Fon **41 43 43 87** E-post jorgen@sosialisme.no

Bidragssytarar **Jo T. Gaare, Tor Gustad, Pål Hellesnes,**

Mari Holm, Øystein H. Horgmo, Synnøve Skarsbø

Lindtner, Eivind Volder Rutle, Sigrid Staurset,

Tomas Bertelsen.

Takk til **Klassekampen, Giljotin (fred over minnet!),**

Opprør og Folk Først.

Innhaldet i signerte artiklar representerer ikkje

nødvendigvis Raud Ungdom sitt syn, men det hender.

Vil du vere med, så heng på. Ta kontakt med redaksjonen.

Post **Osterhausgata 27, 0183 Oslo**

Fon **22 98 90 74** Faks **22 98 90 61**

E-post rebell@sosialisme.no

På nett <http://sosialisme.no/>

Kontonummer **0530 03 33062**

ISSN 0802-3786

abonnér på rebell

110 KR FOR 8 NUMMER. FON: 22 98 90 74

Demokrati og bryllup

NO ER DET like før det er Demokrati i Noreg. Den 10. september skal mor og far ut og stemme, og er du ekstra heldig får du stemme du óg, i ein liten boks på skolen. Like før demokratiet skal kronprinsen gifte seg med Mette-Marit. Viss du har flaks får du sjå det på tv.

I grunnen er det ikkje så stor forskjell på Demokratiet i Noreg og prinsebryllupet: Journalistane skriv lange artiklar i avisene, Jon Gelius er på tv, politikanane gliser frå øyre til øyre - det er ein stor dag for nasjonen! Det er talar og selskapsleikar og dans.

Men etterpå er det slutt på festen. Da får vi ikkje vere med lenger. Kronprinsen og Mette-Marit drar på bryllupsreise, og politikanane strekk seg tilbake til Stortinget, og kjem ikkje ut att for om fire år.

Ein liten fest, så er det slut. Det blir sikkert eit finfint bryllup, men det er ikkje mykje til demokrati. I eit verkeleg demokrati fekk folket styre kvar dag, ikkje ein dag kvart fjerde år. Viss vi ikkje var nøgd med politikanane, kunne vi velje nye.

Men demokratiet i Noreg er som brudekjolen til Mette-Marit: Til pynt. For det norske demokratiet - Stortinget - har ikkje makt over det aller viktigaste: Pengane, økonomien! Og dermed arbeidsplassane, avisene, platebransjen, teknologien!

Viss RV får inn tjue representantar (ha!) på Stortinget den 10. september, kan Kjell Inge Røkke likevel legge ned 5.000 arbeidsplassar den 11. september. Fordi han har makt over eien-dom. Makta ligg nemleg ikkje hos dei som har stemmerett, men hos dei som har eiendomsrett.

Det er fint med RVarar på Tinget - dei kan bråke og lage le-ven kvar gong dei andre politikanane spring frå løftene sine inne på Stortinget. Men noko demokrati i Noreg kan vi ikkje snakke om før vi tar tilbake makta over økonomien og lager eit sosialis-tisk folkestyre. Men bryllupet blir sikkert triveleg.

Jørgen Strickert

Mye fint i dette bladet, gitt, ikke minst:

3 Rød Ungdom bryter loven

6 Smekk på pungen til Cape

7 Toppmøte-turismen fortsetter

10 Demokrati etter apartheid

12 Where Asia wears a smile

13 Torstein vil ha rot og søl

17 Aslak Sier Mye

18 Der makta går på fylla

22 Journalister tjener for mye!

23 En eks-demokrats erkjennelser

Ungdomsopprør

på nett

I haust kjem Raud Ungdom til å begå eit av dei best varsla lovbrota i Noreg. Om ikkje utdanningsminister Giske har skaffa elevane i videregående skule gratis læremiddel innan skolestart vil Raud Ungdom gjera det sjølv - på nettet. Møt mannen som er villig til å gå i fengsel for gratis lærebøker.

av Pål Hellesnes
palhei@stud.ntnu.no

Bla om...

skolebøker

SIST HAUST rykka leiaren i Raud Ungdom, Eivind Volder Rutle, ut og krevde at utdanningsminister Trond Giske skulle innfri løftet han og andre politikarar har gitt om gratis læremiddel i den vidaregåande skulen. Om ikkje dette skjedde, ville RU leggja ut bøkene på nettet til fri nedlasting. Året har snart gått, og så langt har ikkje Giske innfridd. No gjer Rutle og resten av RU alvor av trugsmålet.

- Dette er ein politisk aksjon, seier Rutle til Rebell. - Og det er på inga måte det første vi har gjort i denne saka. Tvert om har RU i mange år stått i spissen for svære massemobiliseringar for m.a. å få innfridd kravet om gratis læremiddel. Titusener av elevar har toga gjennom dei største byane i Noreg utan synleg effekt. No er vi lei av å vente.

- Men Giske har jo trass alt starta med utlånsordning og nettbøker?

- Ja, vi har fått lovnad om utlånsordning som tilsvarar 1/5 av det bøkene kostar, etter ti år med aksjonar. Om dette tempoet skal haldast oppe, vil vi måtte venta 40 nye år før vi faktisk har fått innfridd kravet. Det er ikkje aktuelt.

- Kvifor er dette så viktig?

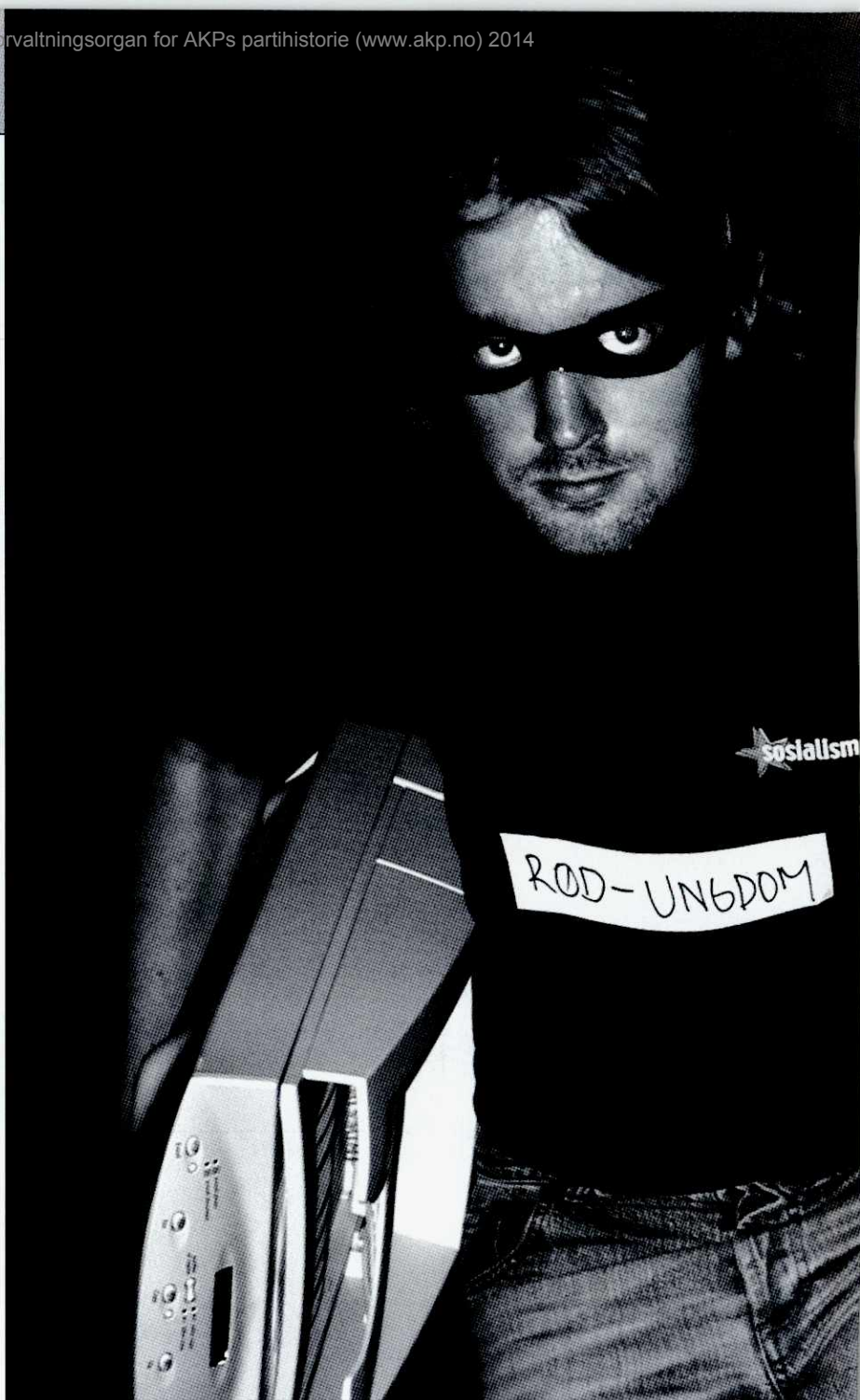
- Det er to hovudgrunnar: For det første handlar dette om meir enn gratis lærebøker - det handlar om lik rett til utdanning. Det skal ikkje vera pappas lommebok som skal avgjera korleis skulegang du får. I forlenginga av det ligg det og eit krav om lik rett til kunnskap. Fri tilgang til kunnskap er etter vårt syn ei forutsetning for demokrati. For det andre er desse ordningane overmodne. Teknologien til å gjera læremiddel lett tilgjengelege og gratis for alle har eksistert lenge, men skulen sakker etter på alt som har med data å gjera.

Treng satsing på IT i skulen

Rutle understrekar at det RU kjem til å gjera ikkje er ei fullgod løysing. Bøker som er scanna inn kan ikkje erstatta vanlege lærebøker, som dei ein har i dag. - RU gjer dette for å visa at dette ikkje treng å vera veldig kostnadskrevande. Når ein liten organisasjon som Raud Ungdom kan leggja ut alle bøkene på dugnadsbasis burde det vera ein smal sak for den norske staten å ordna dette.

- Men vil ikkje dette verta dyrt?

- Eit utval KUF sette ned kom fram til at gratis læremiddel ville kosta omlag 500 millionar kroner i året. Dette er småpenger i den norske oljestaten. Vi pratar trass alt om mindre enn ei veker overskot på oljefondet.

Raud Ungdom-leiar Eivind Volder Rutle er villig til å gjere seg til kjeltring i kampen for gratis lærebøker i den vidaregåande skulen.

FOTO: JØRGEN STRICKERT

Konflikt med forfattarar

- Kva med forfattarane? De sier jo at dette skal vera statens ansvar, men det er jo forlaga og forfattarane de råker?

- Det er sant. Men for å spissformulere: No betalar skulelevare løna til forfattarane, og overskotet til forlaga. Vi har ikkje lyst til å råka korkje forfattarar eller forlag, men massiv folkeleg mobilisering har ikkje ført fram, så no må vi prøva nye aksjonsformer. Vi krevjer at staten skal dekkja tapet til forfattarane, og trur dessutan at mange forfattarar og forlagsfolk har sympati med aksjonen vår. Parola vi freistar samla forfattarane baker "Kunnskap til ungdom, regninga til staten"

Raud Ungdom har og starta ei underskriftskampanje til støtte for aksjonen, både gjennom nettsetedet sosialisme.no, og på gata. Når Opprør går i trykken har RU fått inn over 2000 underskrifter.

- Den enorme støtta aksjonen får syner at dette er ein populær aksjon. Langt dei fleste som skriv under er elevar, naturleg nok, men vi har både forleggarar og forfattarar med på listene.

Rutle meiner at støtta til aksjonen syner at dette er eit reelt problem for mange ungdommar.

- Det er klårt at det er forskjell på folk. For somme familiar er utgiftane til skulebøker sikkert heilt overkommelege, medan

Nettet er fritt, bruk nettet!

Nettet er i sin barndom, det er i ferd med å bli oppdratt og forma. Mange krefter kjemper om å få kontrollen over hva det lille barnet skal bli når det blir stort.

Over halvparten av Norges befolkning bruker internett. Det er en diger arena for toveiskommunikasjon. Den billige og raske tilgangen til tusenvis av menneskers oppmerksomhet og tid gjør det til en viktig arena, både for venstresida, næringslivet og sterke politiske krefter.

Vi har bare sett den spede begynnelse av hva internett vil bli enda. Verdensveven har et enormt potensiale for kommersielle krefter. Som erstatning for butikk, som reklamekanal, som møteplass osv.

Men det ligger også et enormt potensiale for demokrati der. I teorien kan hvert eneste menneske på jorda få umiddelbar tilgang til all verdens informasjon i løpet av sekunder. Alle kan diskutere med alle, viktige saker kan legges ut for folkeavstemning osv.

Kamp om kontroll

Foreløpig er internett ukontrollerbart. Uten for store anstrengelser kan man begi seg anonymt ut i syberspeis.

Det har mengder av bra konsekvenser. Zapatistbevegelsen i Mexico, som for et par måneder siden tok over kontrollen i landet, bruker internett til å organisere seg. Billig og effektiv kommunikasjon gjennom internett har også vært ei forutsetning for framveksten av Attac-bevegelsen. Også de store demonstrasjonene i Seattle, Praha, Nice, Göteborg og Genova var avhengige av å organisere seg gjennom internett.

Dette er farlig for de som har makt. Internett har sprøytet sukker i blodet på venstresida verden over. Og de er fullt klar over at they ain't seen nothing yet. Derfor kjemper sterke krefter for kontroll med og overvåking av nettet.

Motivene for kontroll er mange, for eksempel å forhindre kriminalitet. Men politisk overvåking er nok blant de viktigste motivene, og USA går i spissen for dette.

Ved å bruke omfattende overvåking, logging og andre storebror-metoder er det mulig å stoppe mye av det kriminelle som skjer på internett. Men akkurat samme argumentasjon kan man bruke for å overvåke alle offentlige plasser, avlytte alle telefoner og for overvåking av alle private hjem, for den saks skyld. Og det finnes ikke noe "litt overvåking av nettet". Skal man overvåke kriminalitet, må man overvåke alt.

Systemene for overvåking finnes. Men kampen for et fritt og demokratisk internett er en politisk kamp. Rød Ungdoms skolebokaksjon er en arena for denne kampen. Ved å legge bøker på nett utfordrer vi de kreftene som vil kontrollere nettet.

Krigen er i gang. Kontrollen med og kommersialiseringa av Napster er én sak. Den fascistoide behandlinga av DVD-Jon Johansen i fjor er en annen. Økokrim har kommet med forslag om logging av all internettaktivitet i Norge, og vil at den skal lagres i ett år.

Demokrati!

Kampen om internett handler om demokrati. Skal nettet kunne brukes av alle på like premisser, eller skal det styres og kontrolleres?

Rød Ungdom mener at nettet skal være fritt! Vi oppfordrer alle til å bli med i kampen for et fritt internett. Last ned MP3er, bli med i Rød Ungdom, og bli med og spre lærebøker ved skolestart!

Eivind Volder Rutle, leder i Rød Ungdom

for andre inneber ein kostnad på mellom 3 og 10.000 årleg ein del forsakingar. Vi meiner dette strider mot det lovfesta prinsippet om at utdanning skal vera gratis. Som vanleg vil det vera ungdom som kjem frå vanlege arbeidarfamilier som vert hardast råka av at det er såpass dyrt - kostnadene er dermed med på å forsterka klaseskillene i samfunnet.

- Er du uroa for dei juridiske følgene dette kan få for RU?

- Eg trur at det kjem til å verta vrient å slå hardt ned på oss utan at det vert mykje politisk bråk ut av det. Trass alt har fleire parti på stortinget sagt at dei øn-

sker å innføra gratis læremiddel i skulen, så dei vil jo sjå litt hyklerske ut om dei rykkar hardt ut mot oss i haust... Men vert vi dømt til fengsel, så er eg villig til å sitte i fengsel for saka.

Rutle er meir uroa for eventuelle erstatningssøksmål eller bøter.

- RU har jo ikkje råd til ei diger bot, så vi gjer alt vi kan for å unngå det. Men om vi vert dømt til å betala store summar, vil vi starta innsamling til stønad for aksjonen. Vi trur det vil vera mange i Noreg som vil kunne vera med på å støtta oss i denne kampen.

Nedtur for popnek

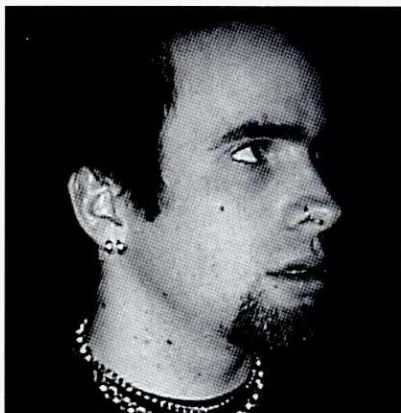
Kven hadde trudd at dei raude rockarane skulle vinne ein så knusande heimesiger mot platebransjens dresserte dansemus?

av Jørgen Strickert
jorgen@sosialisme.no

KAMPEN STOD om ungdomsfestivalen Sone sist i juni. Og det var den progressive ungdomskulturen som vann og den ultrahippe kommersialismen som tapte. Dette er ein historie om eit aldri så lite opprør i musikkbransjen. Ikkje ein revolusjon kanskje, men eit solid ballespark til dei som ser på ungdom først og fremst som eit marked for alt muleg meiningstomt MTV-søppel. Ringen er Trondheim, nærare bestemt den kommunale ungdomsfestivalen Sone. I høgre hjørne: Det TV3-konstruerte poporkesteret Cape. I venstre hjørne: Det unge trondheimsbaserte hardcorebandet Rifu.

Tv-skapt

Popgruppa Cape er gjennomkonstruert av TV3, heilt frå audition til plateutgjeving. Gjennom dokusåpe-konseptet "Popstars" vart gruppa presentert for tv-sjåarane kvar kveld i vekesvis, slik at platesalet skulle ta av. Punkrockbandet Rifu har ikkje fått like mykje drahjelp

Thomas Ryjord og RIFU raser mot fordumminga av ungdomskulturen.

FOTO: RIFU

utanfrå. Dei har jobba hardt og skaffa seg venner gjennom tallause konsertar i ungdomsmiljøa i Trondheim. Etter at dei gav ut debutplata "Revolutionary Tango (The Slavery Dance)", måtte til og med besteborgarlege Adresseavisa innrømme at Rifu imponerar med sin aggressive politiske hardcore.

- Respektlaust

Da Sone-festivalen i jakt på eit idiotsikkert trekkplaster leide inn reklamefinansierte Cape, krevde popstjernene store delar av artistbudsjettet for å opptre. Rifu reagerte på refleks.

- Vi synes det er respektlaust av Sone å booke denne parodien på ei musikkgruppe, når dei kjenner til dei trange forholda for all anna ungdomskultur i Trondheim, slo bandet fast på nettsida si. Dei trakk seg umiddelbart frå spelejobben på Sone, og oppfordra andre artistar til å støtte boikottaksjonen.

Gitarist Thomas Ryjord sparte ikkje på kruttet i kritikken av Cape-fenomenet:

- Cape har manifestert kor lite talent musikkindustrien treng for å lage ein radiohit, berre du har dei rette folk rundt deg.

FOTO: CAPE

Tupp i ræva

Men berre ei lita veke etter at Rifu tok affære, kom det ei pressemelding frå arrangørane av Sone:

- I lys av dei negative reaksjonane Sonefestivalen har fått på engasjementet av gruppa Cape, har festivalledelsen revidert sitt standpunkt og tatt Cape ut av konsertprogrammet.

Dermed gjekk Rifu på scenen i Trondheim 25. juni likevel, som support for det svenske bandet Randy - og innkasserte ein aldri så liten siger over popstarsidiotiet. Ryjord og Rifu er godt nøgd med å ha gjeve Cape-apparatet ein smekk på pungen, og rosar Sone for å ha tatt til vettet.

- Dette gjev også eit kraftig signal til den kommersielle platebransjen om at ikkje alle kjøper den dritten dei spyr ut. Det er i ferd med å utvikle seg ein undergrunnsscene i Noreg, som på sikt kan bli ein trussel mot bransjens eksistens, fordi dei plutsleg ikkje har eierett til musikk. Kultur er ikkje ein salsvare, kunst kan ikkje prissetjast. Ikkje alle lar seg kjøpe, konstaterar Ryjord.

FOTO: EIVIND VOLDER RUTLE

Over 20.000 gikk i demonstrasjoner under parolene "Sverige ut av EU" og "För en annorlunda Europa". EU-herrene sperrer seg inne bak aggressive politimurer og fortsetter å bygge kapitalens Europa.

GÖTEBORG 2001:

Störste möjliga tystnad...

av Øystein H. Horgmo
ohorgmo@online.no

Politiets oppførsel under EU-toppmøtet i Göteborg 15. – 16. juni er en bevisst strategi for å skape "største möjliga tystnad" i gatene når herrene i EU legger planer for kapitalens Europa.

De to dagene med protester mot toppmøtet blei prega av store seire for EU-motstandere og antiglobaliserings-bevegelsen, og store overgrep fra det svenske politiet. Over 20 000 gikk i demonstrasjoner under parolene "Sverige ut ur EU" og "För ett annorlunda Europa". Men i løpet av helga var vi også vitne til at politiet skøyt og skada tre demonstranter, omringa og sperra inne en fredelig markering mot politivold og foretok vilkårlig kroppsvisitering og tilfeldige arrestasjoner.

Brøyt kontrakt

I forkant av demonstrasjonene var Göteborgsaksjonen i forhandlinger med politimyndighetene og det så ut til at man skulle unngå store problemer med ordensmakten.

Men politiets kontrakt med aksjonen om gjen-sidig tillit skulle allerede torsdagen før toppmøtet vise seg å være like lite verdt som papi-ret den var skrivi på. Klokka elleve torsdag morra satte politiet i gang den første av mange aggressive og provoserende manøvre. Med opprørsutstyr og containere omringa de Hvidtfeldtska Gymnasiet hvor flere hundre demonstranter oppholdt seg. Under dekke av mistanke om våpen på skolen blei demonstrantene holdt innesperra i flere timer. Hele tiden dreiv politiet et bevisst desinformasjonsspill. Demonstrantene fikk etter hvert beskjed om at de kunne gå, men de som gikk blei arrestert. Siden blei noen sluppet ut, mens andre blei holdt inne. Göteborgsaksjonen prøvde å opprette kontakt med politiet, til ingen nytte. Det blei sjølsagt ikke finni noen be-vis for politiets mistanke om forberedelse til hærverk og grov mis-handling på skolen. Politiet brøyt kontrakten og la seg på en konfronterende og aggressiv linje som uten tvil var hovedårsaken til bråket i Göteborg.

Skarpe skudd

De stedene politiet holdt seg vekk eller i bakgrunnen forløp markeringene fredelig. Begge de store demonstrasjonene fredag og lørdag blei gjennomført uten bråk. Det var da politiet nok en gang omringet et arrangement, gatefesten "Reclaim the City" på Vasaplatsen, de verste fysiske overgrepene mot demonstranter fant sted. Politi i opprørsutstyr omringet grupper med mennesker og rykket inn i mengden med hester og bikkjer. Flere demonstranter blei seinere brakt til sjukehus

med stygge bittskader. Bikkjene var så ville og ukontrollerbare at flere av politimennene sjøl blei biti. Flere politimenn blei observert i det de kasta brosteiner tilbake mot ubeskyttede demonstranter. Bråket på Vasaplatsen endte med at flere politifolk trakk sine pistoler og løsna skudd i lufta og inn blant demonstrantene. Tre blei skadd, en så alvorlig at han i flere timer svedde mellom liv og død på operasjonsbenken. Legene uttalte seinere at det var et under at den 19 år gamle gutten overlevde med så store skader på vitale organer. Ikke siden militæret åpnet ild mot streikende arbeidere i Ådalen i 1931 har det blitt skutt mot demonstranter i Sverige, før nå. Og det er første gang skarpe skudd blir løsnet av politiet i forbindelse med de store antiglobaliseringsdemonstrasjonene som starta med Seattle november 1999.

Innesperra

Lørdag kveld blei det gjennomført en fredelig markering mot politivold i forbindelse med politiets bruk av skarpladde våpen dagen før. De flere hundre deltakerne på markeringa blei omringa av store politistyrker, og alle som oppholdt seg på plassen, inkludert restaurantgjester og tilfeldig forbigående blei holdt innesperra i nær fire timer. Også her var desinformasjonen stor. Demonstrantene fikk vite at de kunne gå, men at politiet ville ta enkelte av dem. Når da demonstrasjonen bestemte seg for å bli, begynte politiet å arrestere mer eller mindre vilkårlig. Under demonstrasjonen lyktes det Rebell å overhøre en samtale på politiets kommunikasjonsystem. Konstabler ved demonstrasjonen spurte etter hvilket grunnlag de skulle arrestere folk på. Til svar fikk de at de bare skulle sette i gang med arrestasjonene. Grunnlag skulle de all-tids klare å fikse i etterkant.

Natt til søndag blei Schillerska Gymnasiet storma av terrorpoliti bevæpnet med maskinpistoler. Også her blei mistanke om våpen oppgitt som grunn, men politiet fant heller ikke her noen ting.

Bevisst strategi

Politiets opptreden i Göteborg er en bevisst strategi vedtatt av de høye herrer i Brussel. Det er EUs strategi for Europol og

Over 20.000 protesterte mot EU i Göteborg, på tross av politiets brutale oppførsel.

FOTO: EIVIND VOLDER RUTLE

Schengen i praksis. I Gøteborg hadde politiet hovedsakelig tre ting for øyet. For det første er det veldig sannsynlig at de valgte en så konfronterende og brutal linje for å framprovosere opptøyer. De veit like godt som oss at hvis det blir voldelige sammenstøt skriver media om det og ikke noe annet. Ved å provosere fram bråk var politet med på å lede oppmerksomheten bort fra de store folkelige demonstrasjonene mot EU og for et annet Europa. I massemedia blir "demonstrant" synonymt med "maskert" steinkaster. Folk skal ikke se at det er mennesker akkurat som dem, fagforeningsfolk, småbarnsmødre, studenter, bønder og sjukepleiere som demonstrerer mot EU. Flere ganger under toppmøtet observerte journalister noen av de mest aggressive demonstrantene i samtale med politi. Flere skal også ha flykta i sikkerhet bak politiets sperringer når bråket var på det verste. Rettsakene i etterkant har også vært med på å bevise at politiet i stor grad brukte provokatører utkledd som demonstranter.

For det andre trakasserer og kriminaliserer de demonstranter på en provoserende og nedverdiggende måte. Bare fordi du bodde på en skole i Gøteborg den helga kunne du bli mistenkt for å gå rundt med våpen og planlegge grov mishandling. EU-toppene vil at folk skal skremmes vekk fra å delta i protester. Det er en bevisst strategi for å gjøre motstand til kriminelle handlinger utført av maskerte yrkesdemonstranter. Det er en strategi for "stør-

ste möjliga tystnad".

I etterkant av Gøteborg har det kommi forslag fra ministre innen EU-systemet at det er ønskelig å utveksle informasjon om det de kaller "venstreekstremister". Det snakkes om å bruke regler som i dag gjelder for fotballhologans for å hindre demonstranter i å dra til kommende toppmøtebyer. Og registreringa har allerede starta i fullt monn. Under toppmøtet i Gøteborg blei 565 demonstranter grepet av politiet, 373 blei anholdt og 177 blei utvist. I følge den danske EU-parlamentariker Pernille Frahm er det ingen tvil om at samtlige av disse blir registrert i Schengen Information System (SIS) – en av de store databasene i EU og Schengens overvåkningsapparat. I Gøteborg ville politiet få tak på så mange demonstranter som mulig for å få disse registrert. Det blei også funnet arrestasjonslister fra politiet med beskrivelser av demonstranter fra hele Europa i Gøteborg.

Erfaringene fra Gøteborg vil uten tvil brukes under kommende toppmøter. Det ser ut til at det vil bli slått hardere ned på den store folkelige motstanden. Rettsakene mot de som blei arrestert under toppmøtehelga er allerede i gang. Foreløpig har en tysk mann blitt dømt til seks måneders fengsel for å ha kasta en stein. Straffene for de som er tiltalt for å lede opptøyer blir nok mye hardere. Tiltalen har en strafferamme på ti år. I de fleste tilfellene er tiltalene bygd på "vitneutsagn" fra politiprovokatører. I tillegg ser det ut til at politet slip-

per unna med å ha skutt tre demonstranter. Det er satt i gang en intern granskning, men erfaring viser at slike granskninger enten fører til frifinning eller henlegging. Massemedia har vært med på å snu kritikken mot politiet. Rett etter skuddene falt var det et krav om at politisjefen og justisministeren måtte gå, mens kritikken etter hvert gikk på at politiet ikke hadde vært harde nok.

Kampen fortsetter

EU diskuterer nå om de skal bygge et eget toppmøtesenter i Brussel med festningsverk rundt. Her vil de holde alle møtene sine istedenfor at møtene holdes i landet som har formannskapet, slik det er nå. De sier at de gjentatte demonstrasjonene med sammenstøt mellom politi og demonstranter vil medføre at innbyggerne får et dårlig forhold til Unionen.

Motstanden mot den globale turbokapitalismen har altså kommi til et punkt der de høye herrer må stenge seg inne bak høye murer for å føle seg trygge. Det er en seier, men antiglobaliserings-bevegelsen vil etter Gøteborg bli møtt med hardere undertrykking og mer brutale metoder. Heldigvis er det ingenting som tyder på at folk lar seg skremme. Demonstrasjonene i Gøteborg samla flere enn protestene i Praha, og motstanden vil fortsette å vokse til vi er mange nok til å fylle vollgravene og sprengre murene.

Fascistmetoder mot demonstranter i Genova

Politivolden nådde nye høyder da hundretusenvise demonstrerte mot G8-møtet i Genova i juli.

ET STED mellom 200 og 300.000 mennesker sluttet opp om de massive demonstrasjonene mot G8-møtet i Genova 20. - 22. juli. Lederne for verdens åtte mektigste land ble beskyttet av store politistyrker, som overgikk Gøteborg-politiet hva angår politibrutalitets mot demonstranter. Fredag tok politiet livet av den unge demonstranten Carlo Giuliani, som ble skutt og deretter overkjørt av et politikjøretøy.

Ifølge Independent Media Center, er mellom 500 og 700 demonstranter skadd i løpet av helga, både i gatekamper med politiet og etter politirazziaer på aktivistenes overnattingssteder. Fremdeles er omlag 80 personer savna etter demonstrasjonene. "De er sikkert på stranda", er kommentaren fra Italias justisminister. Demonstrasjonene ble fordømt av G8-lederne, media og til og med paven.

Opptøyene i Genova markerer et foreløpig klimaks i "motstandssommeren", etter store demonstrasjoner også i Gøteborg, Barcelona, Salzburg og Bonn. Etter bråket i Genova har verdenslederne nå besluttet å avholde neste G8-møte i en avsidesliggende landsby i Rocky Mountains, Canada, for å unngå motdemonstrasjoner.

I etterspillet har det også kommet fram at høyreekstreme provokatører var aktive i demonstrasjonene for å bringe venstresida i miskreditt. I et internt etterretningsnotat avisa Secolo XIX har fått tak i, beskrives det i detalj hvordan militante medlemmar av de nazistiske partiene Forza Nuova og Forza Nazionale planla å lage opptøyer i demonstrasjonene. Ifølge det 35 sider lange dokumentet skal omlag 30 nazister ha infiltrert fredagens demonstrasjoner, som ble de mest

voldelige i Genova.

I etterkant har det blitt arrangert støttedemonstrasjoner for demonstrasjonene og protestmarkeringer mot politivolden over hele verden, også i Norge.

Aktivisten
Carlo
Giuliani
ble drept av
italiensk
politi under
demonstra-
sjonene i
Genova.

Sør-Afrika: Drømmen om

– Det er vel ganske hvitt der oppe i Norge?

EN AV mine sør-afrikanske venner er særs interessert. Jeg smiler, og forteller om is, snø og påskeferie. Etter at jeg har snakka meg god og varm om den norske vinteren, ispedd en anekdote om min første skitur, ser hun litt usikkert på meg.

- Så det er ingen svarte der altså?

Siden slutten på det hvite mindretallsstyret i Sør-Afrika i 1994 har mye skjedd, men det er fortsatt hudfarge som teller.

Merke på blazeren?

Det norske skoleverket har lite å stille opp med mot det sør-afrikanske når det gjelder snacks du kan henge rundt halsen eller sette på hylla. Dette som en evig påminnelse om at akkurat *du* var skolens beste når det kom til maskinskriving, eller den mest lovende volleyballspilleren i 1999. Skolen opererer med rundt 70 forskjellige titler og trofeer det går an å innhøste ved årets slutt, inkludert Miss/Master highschool.

Kravet til uniformering har også holdt stand, ingenting kan måle seg med stoltheten idet du kjøper dine første høyhælte skolepumps for sisteårsbruk, eller mottar det spesielle uniformsslipset som viser at du er over gjennomsnittet faglig. Kanskje er det for å veie opp for alt ubehaget det medfører å komme for seint til den daglige oppstillinga om morgenen, eller ikke ha gjort dagens innlevering. Det er ikke stas å springe rundt og plukke søppel i matfrim-inuttet eller skrive "jeg skal aldri glemme å gjøre lekse mi igjen" hundre ganger.

Så spørsmålet er selvfølgelig: Blir det noe merke på blazeren i år? For mange barn i de fattige delene av Sør-Afrika ser

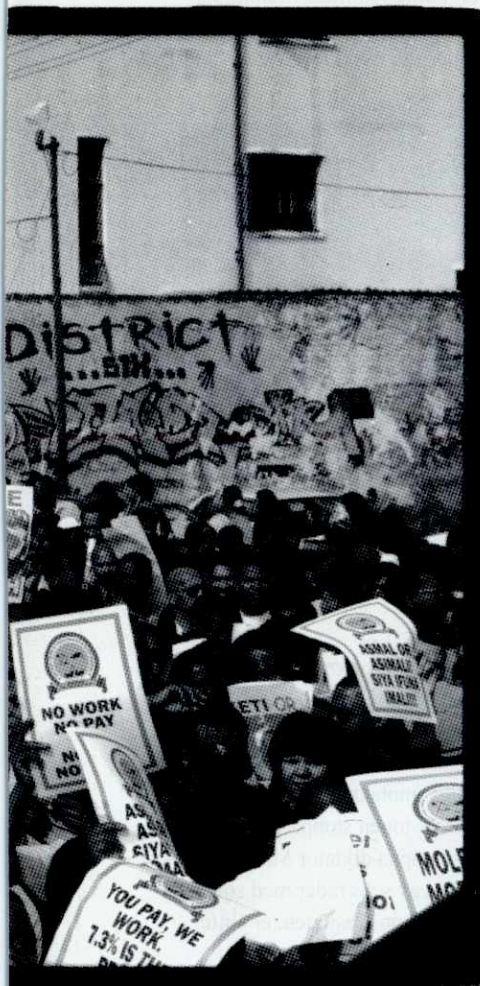
Sør-afrikanske arbeidere krever høyere lønn. Selv om ANC har hatt regjeringsmakta siden 1994 re arbeidsvilkår. Problemene står i kø for det nye regimet.

det dårlig ut i år - som i fjor. Skolene lider under små bevilgninger, og der grunnlaget for skolepenger er dårlig, går det utover standarden på undervisninga. At skolen i mange tidligere svarte bydeler var nærmest

ikke-eksisterende til tider, gjør at forholdene ligger dårlig til rette for blazer og utdanning. Det er kanskje derfor ordet "overseas" har et tilhørende drømmende blikk. For det er dit mange har lyst til å dra.

m demokrati

av Mari Holm
holmmari@hotmail.com

Arbeiderne fortsatt kjemper for høyere lønn og bedre

FOTO: SIGURD JORDE

"Ingenting fungerer lenger, bare se på all kriminaliteten".

"Overseas" inkluderer USA og hele Europa minus Russland - og aller helst skal det være England. Ei framtid i Sør Afrika

er ikke spesielt fristende for mange unge, tre av ti ser for seg at de pakker kofferten i løpet av de neste ti årene. Mange er også bekymra for HIV og aids. Prosenten av HIV-positive jumper opp og ned hver uke. Få er helt sikre, tallet befinner seg sannsynligvis et sted mellom ti og tjue prosent. Hvem som skal pleie framtidens aids-syke, og hvor det skal skje er fortsatt ubesvarte spørsmål.

Rainbow nation

Demokrati var et ladet ord i Sør Afrika, og er det fortsatt. For miraklenes tid er forbi og ANC har et helt land å styre. Den nye konstitusjonen fra 1994 ble kalt verdens beste, men nå blir ANC beskyldt for å ha glemt de gode intensjonene fra '94. Grunnloven er neppe glemt, men mange av de fine ordene om gratis skole og helsevesen og lik fordeling har blekna litt de siste åra. For utfordringene står i kø.

Fordelinga av ressursene er fortsatt skeiv, og forskjellene mellom stilige Sandton nord i Johannesburg, og Soweto er like slående nå som for ti år siden. Bak noen av de eksklusive dørene i Sandton kan du i dag finne svarte ansikter som ikke vasker hus eller fikser hage. I Soweto er det derimot ikke mange hvite fjes. Så få at replikken "Se, hvit jente!" faller naturlig for barn, hvis du går av en taxi i Orlando, Soweto.

Spørsmålet om omfordeling er ikke bare enkelt. ANC har lagt en del av reformene for forandring av klassesamfunnet på hylla for en tid. Forandringene skjer sakte i et forsøk på å holde alle fornøyde til en

hver tid, noe som har vist seg å være ganske vanskelig i lengden. Utrykket "Rainbow nation" ble skapt for å illustrere et Sør-Afrika med stort mangfold av folk og kulturer, og elleve forskjellige offisielle språk. Men "Rainbow nation" er først og fremst en drøm, ikke en beskrivelse av virkelighetens Sør-Afrika. Den dagen alle fargene i regnbuen blir satt like mye pris på er nok ikke akkurat like rundt hjørnet, men det mangler ikke på folk som er villige til å holde drømmen i live.

En Mandela på kjøleskapet...

På kjøleskapet mitt henger en magnet med bilde av Nelson Mandela. Jeg kan kle ham opp i fotballdrakt eller stripe ham ned til undertøyet, og skrive mine egne utvalgte ord i den lille tilhørende snakkebobla. I dag sier Mandela: "Framtida er lys, og alt kommer til å gå bra!". Med et utgangspunkt som et av verdens mest forhatte land, har Sør-Afrika skapt forandring. Sju år etter at den første svarte presidenten ble valgt ved et demokratisk valg der hele befolkningen hadde stemmerett, leker svarte og hvite barn sammen.

Problemene er der fortsatt, men dét er også ønsket om forandring og vennskap der det tidligere bare var hat. Men det nyfødte demokratiet krever like muligheter for alle.

Mari Holm er med i Trondheim Rød Ungdom.
Hun har bodd og studert i Sør-Afrika i ett år.

Problem: Demokratiet sviktar. Folk har ikkje tru på politikarane. Færre og færre røyster. Rebell er på saka. Vi setter over til Sørøst-Asia. Zoomar inn på Filippinane, eit gigantisk demokrati. Eit like stort land som Noreg, men med 40 millionar fleire innbyggjarar. Som reklamen hevdar:

The Philippines

-where Asia wears a smile

av Sigrid Staurset
sigrid@sosialisme.no

1 Ligaya

Ligaya, bonde, 51 år gamal, med ei tann att, er politikarforaktar.

Som førstegongsreisande til ein bondelandsby i tredje verda, er det nokre ting som slår deg: Husa som ser ut som norske leikehytter. Kvinnene som skiftar klede for å ta imot oss. Nabokona som sender mannen springande ut bakvegen for å kjøpe Cola og kjeks når ho ser ho får gjestar. Andleta til ungane hennar når dei ser den uventa kosten. Varme. Fuktigheit. Kjensla av å vere ekstremt rik, bortskjemd og kvit. Den tynne veggen mellom kua og soverommet. Korleis ingen veit korleis neste år vert, ingen veit om dei får hauste ein av godseigarane sine marker neste haust. Den utrulege vennligheita vi er møtte med. Rismarkene som haustas for hand. Fattigdommen. Menneska.

Ligaya: "Eg trur ikkje på politikarane lengre. Dei bryr seg ikkje om oss bønder. Dei kjem med slagord og lovnader, og seier dei er for dei fattige, og så gløymer dei oss. Dei fleste i landsbyen røyster ikkje."

2 Erap

Joseph "Erap" Estrada, 64 år gamal, med brylkrem og Elvis-sleik, er avsett president.

Estrada byrja karriera si som filmskodespelar. Favorittrolla hans var som Den Fattige Landsbyguten. Guten dro til byen, vart rik, og kom heim til landsbyen for å hjelpe sine fattige venner. Landsbyen blomstra opp, alle var glade. Estrada hadde to slagord i valkampen: "Erap for the poor" og "Fight corruption". Han kom til makta ved noko som likna eit valskred på Filippinane. Det var lenge sidan nokon hadde vunne med så stort fleirtal. Dei fattige stødde Estrada.

Etter nesten tre år tok filmrullen slutt. Estrada vart avsett og stilt for riksrett for korrupsjon i milliardklassen. Avgjerande for Estradas fall var dei ein million menneska som samla seg i Manilas gater for å protestere mot den korruperte, fattigdomsforsterkande, demokratisk valde presidenten. Helten frelste ikkje dei fattige.

Valplakat for Joseph Estrada.

FOTO: SIGRID STAUSET

3 Sansu

Susan "Sansu" Lubi, i fentiåra, kort, lubben, med litt tynt hår på toppen, er engasjert.

Fakkeltoget med 20 000 "militante" deltakarar snor seg gjennom Manilas støvete gater. Demonstrantane syng, ropar slagord, knyttar nevene. Framst ber dei ein stor pappmache-figur av president Estrada, portrettert som ein blekksprut. Presidentens bakhovud går over i Uncle Sams fjes. Frå dei to går blekksprutens lilla fangarmar ut til rikfolk - direktørar, jordeigarar, politikarar, generalar, utanlandske investorar. Alle skal ha delteke på presidentens pokerkveldar i Manilas meir fasjonable klubbar. Demonstrantane ropar "Never again!", minner om 21. september for 18 år sidan, då president Marcos innførte ei slags unntakstilstand som gjorde han mest eineveldig. I løpet av dei 14 neste åra vart 60 000 opposisjonelle drepne i fengsel. Demonstrasjonen stoppar foran presidentpalasset, på ein plass skild frå presidentens område med ei bru, Mendiola Bridge. På denne plassen opna diktator Marcos' troppar eld mot ein fredelig bonde-demonstrasjon under diktaturet. Under demokratiet er framleis brua vokta av seks rader med soldatar, piggråd og skytestasjonar for maskingevær. Batongane i belta til politiet som dirigerer bilbane rundt demonstrasjonen, er slitte.

Sansu knyttar neven og ropar: "Nok, nok, vi har fått nok!" Mengda svarer: "Styrt Estrada!"

4 Konklusjon

Where Asia Wears A Smile: Sansus astma-hoste i Manilas ureine luft, augene som lysar saman med dei andre demonstrantane. Eraps bilete på ei av hovudgatene i Manila – ein reklameplakat med teksten "Thank you, mr. President! The Plaza Miranda and Lascon Underpass is being renovated with the help of President Joseph Estrada." Ligayas kjærlege hand på hovudet til den yngste sonen, som kjem for å sitje på mammas fang. Eraps krittkvite, sjarmerande smil. Ligayas ei-tanns-glis. Sansus felleskapsglede.

Det er på tide å velje smil. Demokratiet ventar ikkje på nokon.

Absolutt rot og søl

av Synnøve Skarsbø Lindtner
synnove.lindtner@student.uib.no

FOTO: EIRIK BREKKE

– Gro! sier Torstein.

– Gro er viktig, henne vil jeg snakke om.

Vi sitter på Augustus, en kjøpesenterkantine med utsikt over hele Torgalmenningen i Bergen. To kopper kaffe.

– Dette er så viktig at vi like godt kan ta det med en gang!

Klokken er ti om morgenen og jeg har nettopp spurt Torstein Dahle hva han ser for seg at et portrettintervju med ham bør inneholde. Torstein ser for seg Gro.

Det var med henne det begynte, nemlig.

torstein på tingen?

- HUN VAR SPYDSPISSEN, sier han andek-
tig og bøyer seg over bordet og nesten hvis-
kende ramser opp utfallene i fleng; EØS-avta-
len, raseringen av den sosiale boligbyggingen,
egenandelene i helsesektoren, kuttene i kol-
lektivtransporten, starten på privatiseringsbøl-
gen av Telenor, NSB og ikke minst Posten.

- Det er markedsliberalismen, sier han,
høyere og jeg stopper ham med en liten hånd-
bevegelse, skynder meg å finne frem notat-
blokken. Den store mannen lener seg tilbake
og legger armene i kors.

- Også Posten da, sier han oppgitt og rister
på hodet.

- Folk kan ikke en gang lenger være sikker
på om posten kommer!

Papirsluker-Torstein:

- Posene er viktig, sier Erik Hovden, tidligere
bystyrerepresentant for RV. Vi er to dager til-
bake i tid, jeg prøver å finne ut litt mer om
mannen og Hovden forteller meg at Torstein
sitt system av plastposer tilsvarer hele win-
dows-systemet. Hver pose rommer forskjelli-
ge sakspapirer.

- Torstein sluker sakspapirer som om de
skulle være tegneserier, ler Bente Simonsen i
Aksjonsgruppen mot sosial nød.

Simonsen kan fortelle meg at Torstein ra-
ser gjennom saksdokumenter som en racer.
Papirer som hun selv bruker uker på sluker
Torstein på en halv time.

- Torstein er en takknemlig ressurs. Han er
politiker fordi han bryr seg om mennesker og
dessuten har han en helt ekstrem hukommelse,
skryter Simonsen. Hun forteller med beund-
ring om hvordan Torstein fant frem, eller ret-
tere sagt husket det som alle de andre politi-
kerne hadde glemt.

- I 1986 ble det fattet et vedtak om at sosi-
alsatsene skulle løftes opp på samme nivå som
minstepensjonen. Året etter frøs de likevel sat-
sene, på tross av vedtaket! Nå er dette femten
år siden, fnysrer Simonsen og legger til at de i
dag, takket være Torsteins hukommelse, kan-
skje kan begynne drømme om å nå igjen pen-
sjonistene.

At Torstein elsker papirer er det flere som
kan fortelle meg. Hele leiligheten er visst full.
Ikke bare på stuen, men på gulvet, i kjøkken-
skapene og til og med på komfyren. Derfor

møtes vi her på senterkaféen, hos ham var det
ikke plass. Klokken er nå kvart over ti og ennå
er det ganske folketomt her vi sitter på ikke-
røyk. Torstein har verken poser eller papirer i
dag. Nå vil han snakke om Jens.

- Gro var en katastrofe for folk flest, mens
storkapitalen elsket henne. Jagland var mer
fomlete, men så kom Jens! Jens er kanskje like
farlig som Gro. Tenk på privatiseringen av
Statoil og på sykehusreformen!

Torstein trekker kjapt pusten før han opp-
gitt gjentar "sykehusreformen" halvhøyt for
seg selv.

- Vi kan ta den etter hvert, sier jeg forsik-
tig, og prøver å peile inn igjen på Gro.

- Hva var det med Gro? spør jeg forsiktig.

-Ja, det var det ja, ler Torstein og legger til
at det jo er valgår i år, at han har litt lett for å
gli ut fordi det er så mye som bør nevnes.
Men nå er det fint at jeg passer på ham.

- Jo, det med Gro, gjentar han og må tenke
litt. Så kommer det:

- Det handler om hvorfor man må stemme
på RV. Vi kan ikke ha den Gro-politikken. Den
får katastrofale konsekvenser for folk. Og nå
som SV har gått inn for regjeringssamarbeid

På parti med de som søler og roter en del: Torstein Dahle i barnehagedemonstrasjon på Torgallmenningen i Bergen, januar 1999.

FOTO: MARIUS HAUGE

torstein på tingen?

med Arbeiderpartiet, er RV blitt det eneste alternativet. Punktum. Torstein, eller retttere sagt Torstein-på-tinget-Torstein har talt. Og for ham er det en selvfølgelighet at valget står mellom SV og RV, og at markedsliberalismen er noe herk.

- *Fremskrittspartiet da*, mumler jeg, vel vitende om jeg kanskje trækker litt skeivt nå.

- Jada! nikker Torstein, vel vitende om at også Fremskrittspartiet kan sees som et alternativ for dem som vil protestere.

- Fremskrittspartiet er spesialister på å spille folk ut mot hverandre. Og Carl I. Hagen er lur. Nå har han også begynt å si det som RV har sagt lenge: At staten må bruke mer av oljepengene for å løse viktige oppgaver. Men selvsagt vil han ikke stramme inn for de rike - tvert imot. Og da blir jo resultatet bare høyere rente og inflasjon. Joda, vi samarbeider jo for så vidt med Frp i en del enkeltsaker i Bystyret. Men folk må ikke la seg lure av det. I grunnsynet er vi som ild og vann!

Nei-til-fabrikkmat-Torstein:

Det er nemlig ikke helt ukjent at en av dem som samarbeider mest med RV i Bergen Bystyre er Arne Sortevik og Fremskrittspartiet. Torstein synes faktisk ikke det er så rart. I Bystyret handler det om konkrete saker som gjelder for eksempel eldreomsorgen, og ikke i så stor grad de store politiske linjene.

- Både Frp og RV er i opposisjon til makt-haverne. Vil ha mer penger til oppgaver som helse og omsorg. Men mens vi vil ha mer fra staten til kommunene, vil Frp privatisere, sier Torstein.

- Ingen nevner hvordan Frp angriper sykelønnsordningen, og vil overlate syke mennesker til markedet. Det går bra for syke som har mye penger, og atskillig dårligere for de som har lite penger. Og innenfor eldreomsorgen ville vi raskt få A-standard for gamle med velstående familier, og B- og C-standard for de vanlige pleietrengende. Slik virker privatiseringen, sier Torstein engasjert.

- Torstein brenner for de svake i samfunnet, og ser hvor feil det er å avfeie gamle mennesker med påstander om at de bare er royalister og rasister, sier Helga Sellevold i Kamp for de eldre. Jeg har truffet henne på telefon et par dager i forveien. Hun minner meg på at vårt såkalte demokrati ikke gir mange valg til dem som er avhengig av hjelp fra det offentlige. At de som er eldre og hjelpetrengende ikke lenger skal få servert fersk mat synes hun ikke noe særlig om.

- Et forslag fra Pensjonistpartiet om at bystyrepolitikere også skulle få servert oppvar-

met mat, ble nedstemt så det sang, forteller en forbarnet Sellevold.

- Menneskesynet til politikere er like usmakelig som maten, og likevel er det vår "utilbørlige oppførsel" som trekkes frem. Sellevold viser til debatten i media. Etter at et hundretalls "gamlinger" så rødt, og troppet opp utenfor Bergen Rådhus for å vise sin forakt for reformen, tok blant annet Høyres Henning Warloe til motmæle mot de eldre. Han hadde følt seg truet av paraplyene og avisene deres, og syntes demonstrasjonen var ille, eller "katastrofal", som det stod i Bergensavisen dagen etter protestaksjonen. RV støttet imidlertid eldreopprøret.

- Det som er katastrofalt er hvordan politikere i Arbeiderpartiet, sentrumpartiene og Høyre behandler de eldre, ikke de eldres måte å protestere på, sier Torstein opprørt når jeg minner ham på uttalelsen.

- Demonstrasjonen var jo en kjempegreie. At noen dasket en avis i huet på en av politikere, og at en annen var litt uheldig med en paraply er jo bagateller i den store sammenheng. At politikere finner slik oppførsel "utilbørlig" sier litt om dagens politikere, spør du meg.

Det lyser i øynene hans. Torstein synes demonstrasjoner er flott og er klokkeklar når jeg spør ham.

- Ja, aktivt folkestyre er målet - og da er det jo nettopp viktig at folk viser engasjementet sitt.

Torstein-på-tinget-Torstein:

For Torstein er ikke så veldig glad i politikere, i hvert fall ikke i parlamentarikere, enn så merkelig det høres ut. Frank Rossavik i Bergens Tidende uttalte nylig, under en partidebatt, at "Torstein har vært stortingskandidat siden krigen". Riktignok ble ikke mannen med røtter i Porsgrunn født før i 1947, og aktiv i politikken ble han ikke før tiden rundt studentopprøret i 1968. Likevel passer fleipen godt på Bergens mest kjente RVer. Bakgrunn både fra Unge Høyre (mannen er da også uteksaminert fra Handelshøyskolen), Forbundet av 1948 og ml-bevegelsen til tross; det er som RVs ensomme representant og solide førstekandidat på Stortingslisten vi kjenner ham. Sånn har det vært lenge. Politikerforakt til tross, tingen ser ut til å være tingen.

- *Hvorfor det?* spør jeg.

- Tja... Veldig mye av medienes politiske oppmerksomhet er rettet inn mot Stortinget, forklarer Torstein.

- Det er viktig å fremme de sakene som folk er engasjert i, både for å prøve og få gjennomslag og for å avsløre det spillet som skjer

der inne. Tilsynelatende vanlige, ålreite folk reiser bort dit og vender tilbake som levende stortingsproposisjoner, sier Torstein og illustrerer med hendene hvordan de får skylapper og bare ser sin egen nesetipp.

- *Dette forklarer likevel ikke hvorfor du absolutt vil dit selv*, innvender jeg.

- *Er ikke du redd for å bli likedan?*

- Jo.

Han blir alvorligere enn jeg har sett ham så langt.

- Jo, selvsagt er jeg det, sier han etter en stund.

- Men jeg har jo kjempet mot dette systemet såpass lenge at jeg burde klare å unngå de verste fellene.

Han smiler, og får et lettet drag rundt øynene. - De andre vil passe på meg, vet du. De vil ikke la meg bli sånn.

- *De andre? Jeg forstår ikke helt.*

Torstein smiler lurt.

- De andre i RV, sier han.

- De vil nok holde meg i øra. Ting har skjedd i RV nemlig. Siden partiet RV ble etablert har aktiviteten vokst og organisasjonen er blitt sterkere. Og spesielt er Torstein fornøyd med at kvinnene nå spiller en større rolle enn før. Torstein ramser stolt opp aktive RV-jenter; Marte og Hilde på listetoppen, Anje som jobber sammen med Hilde i Fylkestinget, Josephine i Bystyret og Stine, som er krumtapen i RVs organisasjon i Bergen og Hordaland.

- Sammen med meg er det en gjeng med tøffe jenter som gjør en kjempejobb. De vil nok passe på at ting går riktig for seg.

- *Hva er riktig da*, spør jeg.

- Vi jobber ikke for å skaffe oss selv makt. Dette er faktisk et vannskille, sier Torstein. Nå snakker han visst om SV igjen.

- Parlamentarikere i dag synes folk og folkelige pressgrupper er plagsomme. Selv partileder Kristin Halvorsen advarte på SV-landsmøtet mot det såkalte "decibel-demokratiet"; sånne plagsomme grupperinger som bråker høylytt og presser politikere. Vi i RV tror ikke at alt blir så mye bedre bare vi får styre. Det vi jobber for, er at folk skal ta makta, at det er folk flest som skal styre selv. De skal ta makta fra kapitalen. Se på de fjompenissene som styrer i dag, sier Torstein og sikter til Fred. Olsen, Røkke og Stoltenberg. Eller internasjonalt: George W. Bush og Bill Gates. Torstein rister på hodet.

- Vi i RV er i opposisjon mot den internasjonale kapitalismen og mot makt-haverne i det kapitalistiske Norge. Vi vil simpelthen ikke styre et samfunn der kapitalen dikterer spillereglene. Men det vil de. Kristin Halvorsen vil det.

torstein på tinget?

Pøsestapping-Torstein:

- *Hva skal du gjøre på tinget da, lurer jeg.*

- *Bare si nei, nei, nei?*

Torstein ler. Men ikke sånn å forstå. Han mener visst virkelig at han kan utrette en del hvis han først kommer inn der.

- Jeg kommer nok til å kjøre huet i veggen gang på gang, ja. Men like fullt kan jeg nok bidra til å kle av den politikken som føres. Ta for eksempel da Norge gikk til krig mot Serbia, uten at det en gang var behandlet i Stortinget. Hadde RV sittet på tinget den gang ville det nok blitt mer oppmerksomhet omkring hva som egentlig skjedde, og vi ville ha gått kraftig imot krigen. Torstein er frustrert over at ingen av stortingspartiene gikk imot at Norge skulle gå til angrepskrig. At bare 4 stykker var i mindretall i SVs stortingsgruppe.

- Jeg har ingen illusjoner om at RV ville ha klart å forhindre Norges krigsdeltakelse, men vi ville i hvert fall ha tvunget fram en ganske omfattende diskusjon.

Torstein er siviløkonom og opptatt av tall. Men mest av alt er han opptatt av mennesker, og han solidariserer seg med ressursvake grupper, det være seg eldre, syke, eller fattige. Og han er opptatt av at de unge skal bli tatt på alvor i samfunnet.

- Både boligpolitikken og studiefinansieringen i Norge, ett av verdens rikeste land, er skammelig. De unge blir skviset, og de kommer inn i et økonomisk uføre som er vanskelig å rette på senere i livet.

- *Ja, men nå har jo Giske ymtet frempå om mer stipend da, prøver jeg forsiktig.*

Torstein fnysir og kaller utdanningsreformen til Giske for et makkverk. Pøsestapping kaller han det.

- For det første er det feil at Giske vil gi studentene mer penger. I utgangspunktet skal nemlig alt gis som lån. Så skal de som gjennomfører studiene på normert tid få godtgjørelser fordi de er flinke. De som av forskjellige grunner ikke klarer å følge opp, kommer i klemma. Dette er grunnleggende urettferdig samtidig som det fratar studentene muligheten til å orientere seg selvstendig. Studentene skal bare sitte med åpen munn og svelge unna alt det som stappes ned i gapet på dem. Da har de ikke tid til å være kritisk!

Torstein-uten-dame-Torstein:

Han er godt i gang nå. Torstein liker å snakke politikk. Fotografen er kommet til og har meldt seg inn i samtalen. Han syns utviklingen er skummel. Alt det som skjer ute i Europa nå, kugalskapen og munn- og klovsyken. Torstein kaller det tingliggjøring. Dyrene er visst blitt ting i markedskreftenes spill, mens folk er blitt passiviserte forbrukere.

Avmakt kaller han det, avmakt fordi folk ikke får vite hva som egentlig skjer. Midt i informasjonssamfunnet sitter folk uten kunnskap om noe som helst. Han sikter til Tønnes sykehusreform igjen.

- Bergens Tidende brukte større plass på å omtale den siste Mitsubishi Pajero, en firehjulsdrevet bil, enn på å informere folk om hva den råtne reformen kommer til å gjøre med helsevesenet vårt? Hvordan skal folk protestere når de ikke vet hva forandringene går ut på?

Selv må jeg innrømme at jeg ikke har peiling på hva Tore Tønne har bestemt seg for. Det har ikke fotografen heller. Torstein forteller at det som på fint kalles "statlig overtagelse" i realiteten betyr innføring av markedskrefter og privatisering, og at det vil kunne komme til å skvise ut de små regionale sykehusene og spesielt akuttbereidskapen.

- Nei, noe av det verste er at de som kommer til å ta beslutningene er økonomer og jurister uten faglig innsikt og fjernt fra dem som dette egentlig gjelder: De som er syke og de som daglig jobber med pasientene og behandler dem. Han blir betenkt. Så kommer Torstein på tinget.

- Drømmen er jo å kunne mobilisere folk til å ta styring over sin egen fremtid. Gjør vi et godt valg får vi forhåpentligvis større gjenomslagskraft i media.

- *Du kommer jo ganske ofte til ordet i Bergensavisen da, sier jeg og minner ham på den gangen han anmeldte frikirke-fundamentalisten Enevald Flåten til politiet for homofili på TV.*

- Ja, sier Torstein og svarer ikke på spørsmålet om mediedekningen. Nå vil han snakke om homokamp.

- Det er lett å le av slike som Flåten, men kirkelige kretser i Norge har dessverre en svart historie med å pumpe homofile fulle av selvforakt og mindreverdsfølelse. Dette har vært med på å drive mange homofile til selvmord. Dette er virkeligheten selv i dagens Norge, derfor er det viktig å reagere mot den slags sjikanering.

Torstein har tidligere vært aktiv i de homofiles organisasjoner. Nå påpeker han at homokamp og kvinnekamp er to sider av samme sak.

Torstein vrir seg i strikkevesten.

- I dagens kapitalistiske samfunn, der kjernefamilien med dens konservative kjønnsrollemønstre, utgjør den viktigste økonomiske enheten for folk flest, vil fullstendig frigjøring være umulig både for kvinner og homofile. Tenk på eldreomsorgen: De siste årene er det på nytt blitt stadig viktigere å ha pårørende som kan stille opp med pleie og omsorg og til å presse på kommunen. Og gjett hvem som

vanligvis får det ansvaret i fanget? Jo, kvinnene. Og hvem er det som har de stadig mer stressende jobbene i eldreomsorgen? Stort sett kvinner. Og fordi kvinner lever lengst, er de fleste pleietrengende også kvinner. Men selv sagt er eldreomsorg vanligvis ikke høyprofittabel i et kapitalistisk samfunn som vegrer seg for å ta det ansvaret som opplagt burde vært en samfunnsmessig forpliktelse. Torstein mener problemene i dag lempes over på kvinnene.

- Jeg har jo ingen dame som kan ta seg av meg når jeg blir gammel, sier Torstein med en blanding av smil og bekymring, og mumler at, jøss, den saken må vi få reist i homomiljøet.

Det-er-lov-å-drømme-Torstein:

Klokken nærmer seg midt på dagen, og jeg har for lengst skjont at Torstein helst vil være politiker-Torstein når han intervjues. Solen står inn vinduet og vi oppdager at det er i ferd med å bli vår.

- Da er det jaggu fint å bo i Bergen, gliser Torstein, og mumler at han må få kommet seg opp på fjellet før dagen er omme. Fotografen forslår at vi skal gå ut i finværet for å knipse bilder. På vei ned rulletrappene skjønner jeg at Torsteins bekjentskapskrets strekker seg langt utover det politiske miljøet

- *Blir det ikke trist å forlate Bergen da, spør jeg.*

Egentlig tenker jeg det motsatte. At det er de andre som vil komme til å savne ham. Jeg tenker på Simonsen, Sellevold og alle de som elsker å ha han der. De som trenger ham til å passe på at byens politikere ikke glemmer dem helt.

- Jeg flytter ikke! Sier Torstein resolutt, og smiler til fotografen som anstrenger seg for å få mannen i helfigur.

- Jeg blir sittende i Bystyret også. Jeg skal ikke på Stortinget for å heve meg over virkeligheten her i Hordaland, sier han og setter opp en seriøs mine. Det er visst fotografen som ber om det.

- *Hva med revolusjonen da? spør jeg.*

- *Hvordan ser drømmesamfunnet egentlig ut?*

Torstein ser drømmende utover byen og sier at det er et samfunn der folk flest aktivt er med på å styre. Der ikke alle TV-kanalene bringer samme slags søppel, men i stedet kan gjøre folk delaktige i virkelighetens spennende utfordringer. Der kunst og kultur brukes til å utfordre og løfte menneskene. Det er visst ikke er så viktig om man kaller det marxistisk eller sosialistisk, bare det er folket, ikke kaptalen, som styrer.

- Det blir nok absolutt rot og søl, ja. Men slett ikke så galt som i dag, smiler Torstein.

Rød Valgalli

0183 Oslo
2 98 90 70

Til Folk Flest

RV trengs på tinget

Norge nærmer seg igjen stortingsvalg, og valgflesket har begynt å mørnes. Mens Krf bare lover Bondevik, har Ap-regjeringa brukt begynnelsen av valgkampen på å drysse stadig nye gaver over folk. Milliardene skal strømme fra oljefondet, barnehagene skal bli gratis og studiefinansieringa kraftig forbedret bare nok folk stemmer Ap ved valget til høsten. Problemet er at alt det gode skal skje etter valget.

Arbeiderpartiet gjennomfører store upopulære reformer i hastetempo for å få dem unna før valget. Sammen med Høyre og Frp vil Ap innføre konsernmodellen for sjukehusdrifta i Norge. I de nye sjukehusbedriftene blir pasienter likestilt med oppdrettslaks. De blir innsatsvarer i regnskaper som skal gå i null.

Sammen med Krf og Høyre skal Statoil privatiseres, olje og kraftressurser selges til storkapitalen med Ap i førersetet. Sist men ikke minst blir forsvaret vårt lagt om til et angrepsapparat. Om Ap får viljen sin går vi fra et vernepliktsbasert folkeforsvar, til et Rambo-forsvar basert på verva soldater som skal ut i verden og slåss.

Dette er ikke en politikk som egner seg til å møte høyrepopulismen med, rett og slett fordi det er den samme politikken som høyrepopulistene ønsker. Ikke uten grunn er det politikere som John Alvheim og Carl I. Hagen som hyller Aps forslag.

Stortingspartiene må ikke vurderes utifra hva de sier i valgkamp, men hva de gjør mellom valgkampene. Norge trenger partier og politikere på Stortinget som sier det samme før og etter valget, og politikere som slåss med nebb og klør mot høyresidas privatisering og markedsliberalisering av hverdagen. Derfor trengs RV på tinget. Da Norge våren 1999 gikk til krig mot Jugoslavia, var det ingen partier på Stortinget som gikk mot det. Dét i seg sjøl er god nok grunn til at RV bør bli representert på Stortinget til høsten.

Vi aksepterer ikke at Norge skal følge USAs ordre i all utenrikspolitikk. Vi vil ha en klar støtte til palestinerne, og boikott av Israel så lenge de okkuperer palestinsk territorium. Vi vil ikke samarbeide med en president Bush som forkaster alle miljøavtaler og opptrer som cowboy i utenrikspolitikken, men med folkelige bevegelser i hele verden. Vårt mål er å bekjempe den globale plyndringa av folk og resurser, ikke å styrke den gjennom oljefond og angrepshær.

På Stortinget er det moderne å si at velferdsstaten er for stor. At så mange jobber i offentlig sektor blir omtalt som om det skulle være en slags sjukdom. Men verken sjukehus eller kommuneøkonomi utgjør i dag mer av BNP enn de gjorde for 10-20 år siden. Mye må gjøres bedre i det offentlige, men betingelsen for å få mer ut av de som jobber der er å øke ressursene, ikke å skjære ned.

Offentlig sektor er dominert av kvinner, kvinner som driver omsorgsarbeid som før blei gjort i hjemmet. Alternativet til det offentlige, er at de som har råd kjøper seg disse tjenestene i et privat marked, mens en stor gruppe kvinner blir sent tilbake til kjøkkenbenken. Kontantstøtta har vist at det fortsatt er mor som blir hjemme, hvis ungene ikke skal i barnehage.

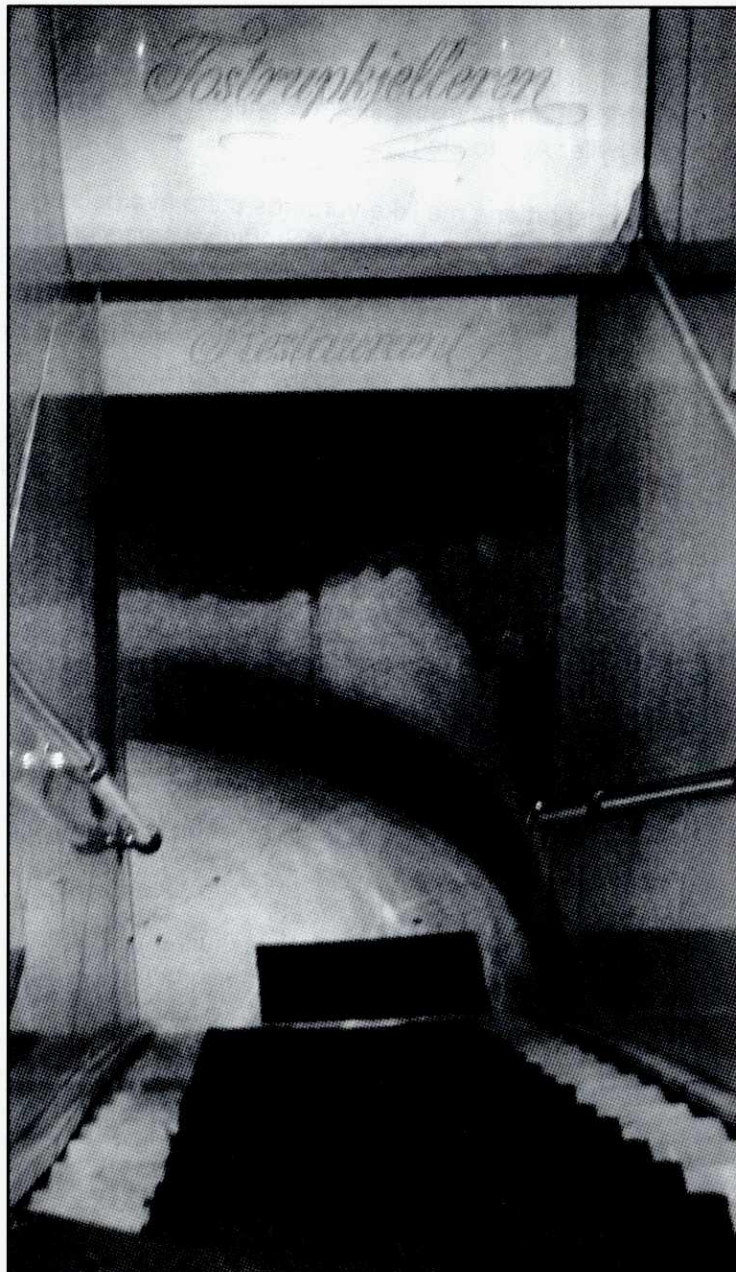
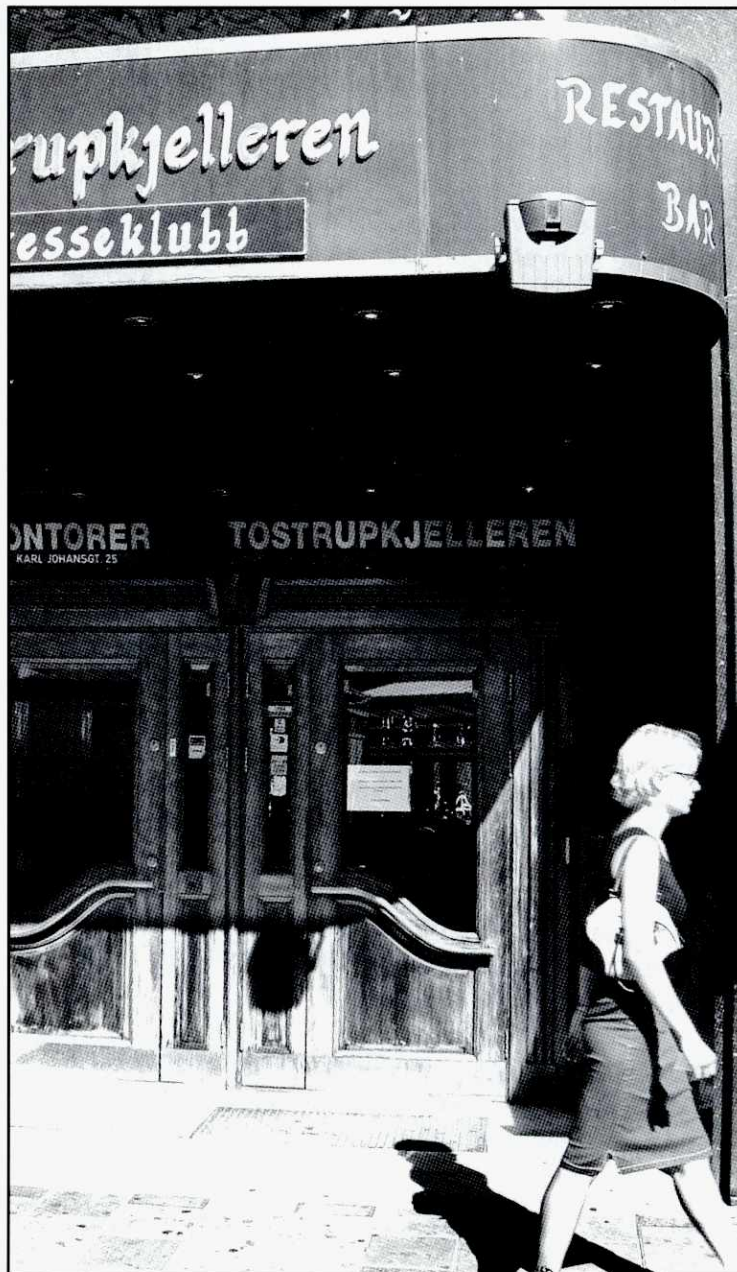
Offentlig sektor må styrkes, gis ressurser og de som jobber i helse, utdanning og omsorg må gis tillit og lønn. Å kreve at alle skal yte mer, og samtidig gi faglærte hjelpepleiere under 200.000 i lønn er å spytte på folk. Vanstyret må fjernes, men innen rammen av en offentlig drevet og eid velferdstat.

Politikernes valgløfter er sjelden verd papiret de er skrevet på, men RV på Stortinget vil være en opposisjon som synes lenge etter at løftene er lagt i skuffen og prosedyrene er tilbake til det gamle. RV trengs på tinget fordi vi kjemper kampen for rettferdighet, for kollektive løsninger og internasjonal solidaritet, sjøl om det visstnok ikke er moderne. Vi vil være en rød stemme i et grått Storting!

Aslak Sira Myhre

Listetopp i Oslo, vil på tinget

På i Makta

«Skjult kamera/mikrofon eller falsk identitet skal bare brukes i unntakstilfeller. Forutsetningen må være at dette er eneste mulighet til å avdekke forhold av vesentlig samfunnsmessig betydning.»

(Vær varsom-plakaten punkt 3.10, vår utheving)

s Ølbule

EN AV GRUNNSTEINENE i det demokratiet vi tror vi har i Norge, er at vaktbikkjene skal være vaktbikkjer. At de skal være kritiske til makta og ikke la sosiale bånd styre det de skriver om. Spesielt journalistene skal være forsiktede med å knytte sosiale bånd som kan påvirke deres forhold til kildene. Men er det slik det fungerer? I Norges hovedstad finnes et sted hvor journalistene og kildene kan knytte disse båndene i fred.

For la det bare være sagt med en gang. Ingen skriver om det som skjer på Tostrupkjelleren. Stedet skal fungere som et fristed for journalister, politikere, næringslivsfolk, advokater og byråkrater, og ingen journalister gjengir eller siterer det som blir sagt der nede over en øl eller fem. Bortsett fra når alle veit at det har blitt tømt noen øl glass andre steder enn det godtfolk synes er sømmelig. Da blir det tabloidfråsing noen dager. Men så dysses ting ned, og de uskrevene reglene tar over styringa igjen. Det blir stille, og ting skjer Off The Record, som vanlig.

Da vi ringte Anne Dawson ved Tostrupkjelleren og spurte om vi fikk lage reportasje om det som skjer en helt vanlig fredagskveld fra tolv til halv tre, fikk vi et helt klart NEI. Vi kunne komme på dagtid og for eksempel lage reportasje om Tostrupkjellerens historie (slik VG gjorde), men kommer vi på kveldstid og skal lage reportasje, er det "litt kinkig", som dama sa.

- Kan vi ta med oss kamera og knipse noen bilder da? spurte vi.

- Vi blir ikke veldig happy hvis du tar med deg kamera. Begynner du å ta bilder vil jeg nok kaste deg ut, svarte Anne Dawson.

Pressefriheten eksisterer altså ikke på pressas eget utested. For Tostrup er en presseklubb. Men hva henger politikerne rundt her

for da?

Anne Dawson kunne fortelle oss at politikerne har adgang fordi journalistene i styret vil det.

- Det er hensiktsmessig for de forskjellige yrkesgruppene å prate utenfor jobben.

Men respektløse som vi er, med total forsakt for journalistmiljøet, potensielle framtidige arbeidsgivere, og den salige blandinga av blyantkvessere og politikere og kjendistryner, tok vi turen ned i maktas ølbule. Vi utstyrte oss med skjult mikrofon under skjorta og skuddklart kamera i hofte høyde, klare til å fange inn sitater og snapshots. Skal en dokumentere noe, er det av og til bare én måte å gjøre det på.

KL. 00.13: Det våte element

Vi ankommer Tostrupkjelleren Presseklubb en fredagskveld, sammen med en journalistkompis fra en radikal hovedstadsavis med pressekort. Her kommer du ikke inn med mindre du har kort, eller er i følge med en som har det. Vi har dressa oss opp, stussa håret og ser riktig så glatte og sleipe ut. Som lydige journalister eller nyfrelste politikere. Og vi har allerede et par øl innabords. Skal en lage reportasje fra Tostrupkjelleren er det like godt å prøve å ha det artig i samme slengen.

En overraskende lite gorilla-aktig vakt vinker oss inn og vi kommer oss ned ei trapp med rød løper og gullbeslag, og går inn i det mest omtalte utestedet i Norge denne sommeren.

Det første som slår oss er fyllelivet. På det røde teppet som liksom skal indikere anstendighet og avmålt eleganse, står, henger, og rangler folk rundt og snøvler i munnen på hverandre. I det vi går inn døra holder vi på å

få en sjanglete femtiåring i trynet, som står og synger kjærlighetssanger på svensk, til ei jente på rundt femogtyve. Det er trangt foran baren, og alkodunsten fra mannen havner i neseborene våre. Redaktøren i Dagens Næringsliv, Kåre Valebrokk, har visstnok sagt at en god journalist skal lukte øl etter lunsj, men at det skulle ose så inni h...!

Vi bestiller pils til førtiseks kroner stykket i baren, og finner oss et hjørne der vi kan være fluer på veggen ei stund. Vi ser oss rundt etter passendeintervjuobjekter blant all den patetiske sjekkinga fra femtiårige desperate karrierejournalister som for lengst har latt karrieren føre til skilsmisse, og har gått over til å prøve seg på femogtyveårige fotografer istedet. "Jeg-husker-den-gangen-jeg-var-på-reportasje-i-Las-Vegas, og...", eller "Jeg-hadde-en-gang-en-diskusjon-med-daværende-redaktøri-VG-og-han-måtte-bare-si-seg-enig-med-meg-altså..."

Ikke veit jeg hvorfor de desidert fulleste her nede er de over førti, kanskje det har noe med at de drikker mer sprit enn de yngre, kanskje de er offer for langt mer fremskreden alkoholisme. Eller kanskje de bare har en måte å sjekke jentene på femogtyve på, nemlig å skjenke dem fulle og love at de skal legge inn noen godord så de får den fotojobben de har søkt på i VG.

Uansett er de eldste fulltest her nede. Enten de er journalister, politikere eller næringslivstopper. MAKTA er på fylla her i denne kjelearen.

Ved bordene sitter de som har et navn å skilte med. Rundt bordene står hang-aroundsen, med lengtende blick og håp om å knytte kontakter med den eldre garde. Innimellom vimser velfriserte vestkantfolk med V-genser og kredittkort som skjold.

- *Æsj*, tenker vi. Siklende vaktputdler overalt. Mediafolk i sitt ess. Vi peiser innpå øl for å komme oss ned på nivået til de vi håper på å fange inn sitater fra. Mye lettere å kommunisere med folk som tror du er i samme over-svømmede båt som dem.

Vi tar en rask kikk rundt i lokalet for å se om det finnes noen potensielle tupeer å dynke med litt gylden drikke, men det virker som de mest kjente podene har skygga banen i dag. Vi hadde kanskje ikke kommet til å pælme øl i hodet på dem, det begynner å bli litt utdatert akkurat nå, men kanskje vi kunne ha tatt en høylydt krangel og muligens en ærlig nevekamp med noen av slimblærene istedet. Det hadde vært noe for løssalgpressa å smøre ut over førstesida midt i valgkampen: "VIDAR KLEPPE BANKA OPP PÅ TOSTRUPKJELLEREN!" Eller kanskje enda bedre: "VIDAR KLEPPE KNUSTE ØLGlass I ANSIKTET PÅ ANTIRASIST!" Kanskje vi skulle ofra litt ansiktshud for en god sak...

KL. 00.44: Sannhetsserum

Etter et par øl og en halv time nede blant pudlene, merker vi at vi har kommet over det verste kultursjokket. Med velfriserte hoder og dress kan vi med troverdighet oppføre oss som aksepterte & dannede besøkende. Vi ser oss rundt og begynner å sikte oss inn mot eventuelle politikere eller journalister vi kan dra noen kommentarer ut av.

Vi lar blikket sveipe gjennom lokalet, forbi Turid Birkeland, Anders Hornslien, noen tabloidjournalister som diskuterer over den hvite duken på et bord i hjørnet, og noen veteranølmpimpere som ser slitent ut i rommet.

Og der, rett ved baren finner vi offeret vårt. Lederen i Unge Høyre. En ungdomspolitiker. Perfekt for å suge slepphendte kommentarer ut av. En hellig overbevist ungdomspolitiker midt i valgkampen. Nærmest for en gladkristen å regne, bare at det ikke handler om jakta på Jesus denne gangen, men på velgere.

- *Heisann, så deg på tv, var ikke du portrettert på U-trippel en gang?* sier vi og setter opp en interessert mine.

- Ja, det stemmer det, sier Unge Høyre med geilodialekt, mens vi sjekker at båndopptakeren er på og at fotoapparatet er skuddklart. Vi tvinger oss gjennom en presentasjonsrunde, i kveld er vi to frilansere fra Trondheim, og liker å menge oss med eliten i Oslos oververden.

- Tostrupkjelleren er ikke akkurat den koseligste plassen i byen, men jeg slenger jo innom for å prate med de du trenger å prate med. Å gå hit er som en del av jobben med det å være politiker, sier Unge Høyre.

Vi jatter med og føler oss nesten som høyrefolk der vi står. I kveld synes vi at Børge Brende er en jævla ålreit fyr og at Anne Kathrine Slungård er en dyktig politiker. Det er ikke måte på hvor enige vi er. Vi blir nesten gode kompisar der ved baren.

- *Hvordan er forholdet ditt til media, er det å gi litt for å få litt?*

- Ja, du må jo bygge relasjoner veit du.

- *Hvordan da?* spør vi, og kjenner lukta av sannhetsserum.

- Det at du har vært på fylla med noen her har en virkning, for eksempel hvis det er en eller annen som har vært mer drita enn deg... da har du jo noe på'n. Det er veldig dumt å være den som er mest drita her på Tostrup, sier han.

Og kompisen hans, en eller annen sekretær i Senterungdommen, er enig:

- Det er mye verre å henge ut en du kjenner enn en du ikke kjenner. Har du tatt en øl og prata med en fyr en kveld har du jo et annet forhold til han.

Vel, ungdomspolitikere, vi må nok skuffe dere denne gangen. Når vi er til stede er det bare å glemme de lojalitetsbåndene dere vanligvis slenger rundt dere, så for deres egen skyld bør dere nok passe kjeften deres litt...

- *Hva synes dere om den sammenblandinga mellom journalister og politikere som foregår på Tostrup?* spør vi.

- Hvis det går så langt at det blir puling mellom journalister og politikere er det ikke bra... det er det som er farlig her nede - og det blir det jo litt av, detter det ut av Unge Høyre.

- *Ja, og da flyter vel yrkene mer eller mindre sammen*, sier vi.

- Ja, og det er jo ikke sikkert at det er noen fordel sånn på sikt, sier Unge Høyre. Han har da humor også, den unge mannen. En tørr høyrevariant.

- *Men seriøst, hvem er det som tjener på dette miljøet? Politikerne?*

- Ja, det er jo det som er mest fruktbart her, de rådene du får fra journalister som er på fylla som forteller deg hva du burde ha gjort i en viss situasjon. De viktigste rådene har jeg fått her, ingen tvil om det. Av klønete journalister.

Når jeg går herfra så er jo bare å notere ned det de har sagt, og det har funka.

KL. 01.33: Hasj

Vi kjøper et par øl til og tar oss en runde i lokalet, rundt hjørnene og inn i krokene. Dette er altså plassen det skjer. Her henger ølene løse som skuddklare revolvere, og FrPere bør gå med sydvest. Eller er det bare noen få som har skjønnet at ytringer av ydmykende karakter er eneste vei å gå for å markere avstand til den brungrumsete parlamentariske høyresida?

I kveld virker det i alle fall som om FrP er skremt hjem til stuene sine. Den effekten har kanskje ølkastinga allikevel hatt på de forhatte politikerne.

Og så fulle som vi holder på å bli midt i dette kaoset av fremadstormende journalistspirer og slitne førtiåringer er det ikke godt å si hvordan vi ville reagert ansikt til ansikt med Kleppe & Hedstrøm, for ikke å nevne Carl I. Hagen. På den annen side; den mannen må jo begynne å bli herda snart, så mange egg og spyttklyser han har fått servert hver gang han viser trynet sitt.

For å komme oss en tur på dass må vi gå gjennom en gang med speil på alle sidene og gullbeslag overalt. Som å gå inn i en hotellrepsjon på et eksklusivt hotell. Bortsett fra at det ligger lange remser av dasspapir på gulvet, og vi må nok en gang konstatere at fylleivået ikke står i forhold til eksklusiviteten. Inne på dass henger det innramma gamle avisoppslag som gutta kan stå å se på mens de lar de dyre dråpene strømme ned i pissrenna.

Fra en av båsene siver det ut en stram hasjeim, og vi lukter oppslag a la "ANDERS HORNSLIEN RØYKET HASJ PÅ TOSTRUPJELLEREN", men faen, båsen er tom. Men lukta er stram nok. Det er ikke bare vi som har brutt Tostrupreglene i kveld.

KL. 01.42: V-genserens guru

På vei ut blant pudlene igjen. Et avslørende vassent blikk i speilet på gangen får oss til å skjønne at, OK, nå er vi i ferd med å komme over i det usaklige stadiet, og kanskje vi ikke bør snakke så mye mer med folk av frykt for å avsløre vårt hemmelige reportasjeriad.

Ved baren står fortsatt Unge Høyre og prater. Litt mer i farta nå. En liten flokk V-gensere har funnet plassen rundt guruen, og nå er valgkamp-energien skrudd på for fullt. Vi kjøper oss noen flere øl, og kommer oss inn i diskusjonen igjen. Det virker ikke som han merker at vi har vært borte. Munnen går som en propell og han hever stemmen og skrur på litt av de triksene politikerne lærer seg for å høres i en diskusjon. Det faste blikket, gestikule-

ringa, å avbryte motstanderen på de rette plassene ved å si at "Jeg er HELT enig med deg i det der, men...", kvasi-ydmykheten, taktikken, retorikken, SPILLET! Alt lært på partikurs i Høyre.

Alkoholen begynner å romstere for alvor i hjernecellene våre, og vi kjenner at vi har problemer med å henge med i samtalen. Hver gang vi åpner kjeften er vi i ferd med å si noe dumt, og vi merker at vi kjeder oss noe jævli i den unge mannens selskap. For finnes det noe KJEDELIGERE enn ungdomspolitikere på fylla? Finnes det noen som kan skremme humor og livsglede så langt unna som slike overbeviste sjeler som har forlest seg på liberale markedsideologier og har partiprogrammet spikra fast i hjemebarken som Martin Luthers tesser på kirkeveggen?

Vi vurderer å finne oss et annet bytte. Men så oppdager vi gjennom alkotåka at diskusjonen har dreid over på mediaoppslag. Unge Høyre og Senterungdommen diskuterer hvordan en politiker skal få de rette oppslagene. Vi kvikner til.

- *Blir det skapt oppslag på Tostrupkjelleren?* spør vi i et edru sekund.

- Jeg tror kanskje ikke at det er avtaler som blir gjort i fylla her nede, men dette stedet har jo en slags katalysatoreffekt, i det at du kan legge et slags grunnlag, og kan ringes dagen etter og sjekke om folk mente det de sa til hverandre i fylla dagen før, svarer han og tar seg en slurk øl. Han begynner å komme et stykke ned i pilsen han også. Han må da begynne å skjenke oss noen skikkelige sannhetsserumsbaserte røverhistorier snart.

- *Men hvordan funker egentlig forholdet mellom politikere og journalister her i Oslo?*

- Jeg tror alle journalistene ønsker å si at de er kritiske til politikerne, men det fungerer jo sånn at politikerne på en måte er slaver av media. Og jeg mener det fungerer motsatt vei også, at journalistene er like avhengig av politikerne også. I mange tilfeller har kanskje journalistene mer makt, og får lurt folk til å si dumme ting, men i det store og hele er journalister og politikere i et gjensidig avhengighetsforhold, fortsetter han.

Vi må si oss enige i at journalistene kan få folk til å si dumme ting i blant. I hvertfall ute på byen en fredagskveld. Bare så synd det aldri kommer på trykk. Men vi har båndopptaker. Og Unge Høyre prater. I vårt alkoomtåka sinn står vi der og nyter det. At vi kan skrive hva vi synes om at elitemiljøet på Tostrup fraterniserer og diskuterer ideer og lager uformelle avtaler om artikler og oppslag. På fristedet sitt. Visse mennesker burde ikke hatt fristeder i det hele tatt, i hvert fall ikke de med for mye makt.

Og det er dårlig presseskikk å fraternisere

med folk du skal være kritiske mot. Og dårlig presseskikk må møtes med dårlig presseskikk. Synes vi.

KL. 02.30: Dassrullene tar over

Etterhvert som Unge Høyre blir modigere og mer løssluppen med kommentarene sine (jmf. Ringnes brune drikke), kommer vi inn på det nye fenomenet Ølkasting i norsk politikk. Unge Høyre har uoffisielle meninger om det også.

- Det er mange aviser som ringer meg og spør om jeg kunne tenke meg å helle øl på en mann som Vidar Kleppe, og jeg kunne jo gjerne sagt ja, for det er jo egentlig det jeg mest av alt ønsker, det hadde vært jævli kult å paelma en øl i trynet på han, men jeg gidder ikke å bidra med en ekstra prosent til dem. Så når Dagsavisen her forleden ringte meg og spurte hva jeg syntes, ga jeg bare et kjedelig svar om at vi må møte dem med argumenter og blabla, og det blei for kjedelig for dem til at det blei noe oppslag, sier han.

Han er merkelig klar i talen til å ha drukket øl hele kvelden. Kanskje de lærer det også på retorikk-kursene sine? Nå er tilstanden vår en blanding av dritingshet og kjedsomhet, og vi kjenner at vi bør begynne å avslutte før vi også får Torstrupkjellerens sannhetsserum i blodet. Da kunne vi jo ha begynt å bable om skjulte mikrofoner og ta opp kamera og knipse i vei og gi faen i at vi blir kasta ut. Vi avslutter samtalen med Unge Høyre, og oppdager at han virkelig trodde vi likte han.

- Hadet og takk for praten, hvis jeg kommer til Trondheim skal jeg ringe på, sier Unge Høyre.

Det tviler vi på. Han skulle bare ha visst. Men vi sier høflig takk for praten vi også, og tar en siste runde i lokalet for å sjekke om noen kjente navn ligger slengt omkring under bordene. For seint. Vi oppdager at vi og en håndfull virkelig dritingsfolk ved baren er de siste gjestene. Noen desperate siste-sjangs sjekkere, et par halvkjente NRK-tryner, oss og Senterungdommen beveger oss mot utgangsdøra. Plassen ser absolutt ikke ut som noe fasjonabelt hotell lenger. Ølglassene ligger slengt rundt på bordene, dasspappirullene er slept inn overalt og har tatt kommandoen over det røde gulvteppet, og betjeninga er utålmodig etter å få oss ut.

Presseklubben er stengt, fraterniseringa er over for denne gang, og eliten har gått på nachspiel for å drikke sin whisky, røyke sin nattings og sniffe sine linjer.

Vi går for å spise kebab på kirkerista. Vi har en mistanke om at det kan bli ei stund til vi er velkommen på Tostrupkjelleren igjen..

media

Journalister tjener for mye

av Trond Andresen
trond.andresen@itk.ntnu.no

DENNE PÅSTANDEN blir antagelig ikke særlig godt mottatt blant lavtlønte journalister som for eksempel de som jobber i avisa Klassekampen. Forståelig nok, siden de har ca. 230.000 i fastlønn, som er lite i avissammenheng. Påstanden er dessuten kjettersk for mange av mine radikale meningsfeller, hvor mange vil innvende at hvis ikke ansatte tar ut høy lønn, så går profitten til kapitalistene i stedet.

Jeg vil likevel hevde at det er noen særegne poeng som gjør det betenkelig med et høyt lønnsnivå for journalister, betraktninger som ligner på dem man kan gjøre når det gjelder heltidsansatte tillitsvalgte, eller politikere. Men først noen fakta, hentet fra fagbladet Journalisten, som alle medlemmer i Norsk Journalistlag får tilsendt. Bladet ligger også tilgjengelig på Verdensveven, se <http://www.journalisten.no/>

I utgaven fra 11. august står artikkelen "VGs journalister er lønnstapere". Den påviser at VGs journalister har sakket akterut i forhold til andre store aviser, og i forhold til VGs store inntekter. Det er blitt økende profitt på eierne, for VG er en stadig mer profitabel pengemaskin. Dermed skulle svaret være klart: Full støtte til VG-journalistenes kamp for høyere lønn!

Før jeg begrunner hvorfor jeg ikke vil løfte en finger i sympati med VG-journalistenes eventuelle lønnskamp, noen tall: Fastlønnen i VG i 1999 var 369.000 (så kommer kompensasjon for overtid, ubekvem arbeidstid etc. i tillegg). Til sammenligning: Aftenposten 389, Dagens Næringsliv 423(!),

Dagbladet 366 (tusen) — langt over lønna til de fleste her i landet. Men det er ikke hovedpoenget — det er at man bør være særskilt varsom med å lønne journalister høyt! Internasjonalt ser man følgene av dette tydelig, for der har "utviklinga" kommet lenger. I et annet oppslag i JOURNALISTEN, den 16. juni, forteller medarbeider Kathrine Geard om situasjonen i USA. Jeg siterer:

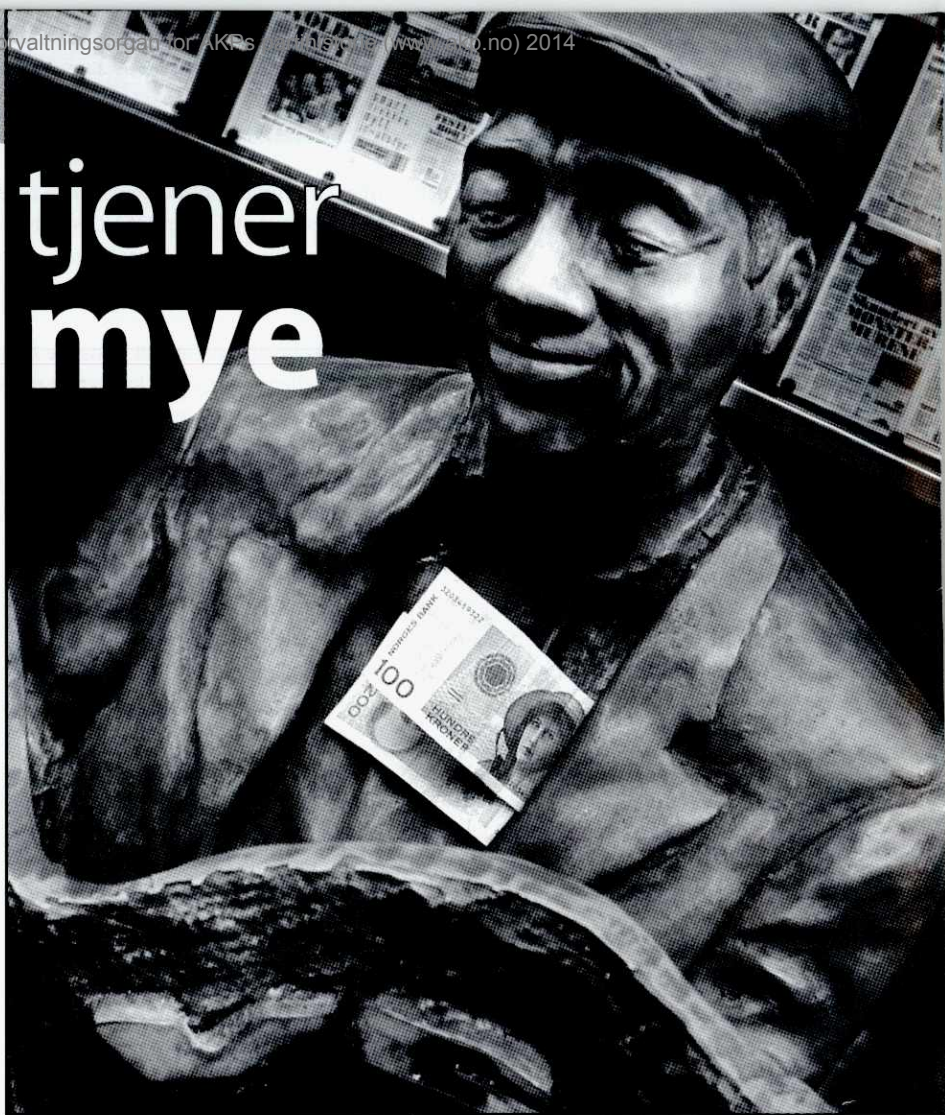
"Inntil midten av 60-åra lå journalistyrket i USA på en god arbeiderlønn-nivå. I store byer kunne journalistene sammenligne sine lønninger med politiets, og de bodde gjerne i de samme bydelene som

storparten av leserne. Nå til dags er amerikanske journalister universitetsutdannede og vanvittig mye bedre betalt. Ledende ankere på tv tjener millioner av dollar og har en kjendisstatus som gjerne overgår de fleste politikere. Redaktør Peter Brown i Florida-avisa Orlando Sentinel, som er ferdig med å skrive bok om journalisters livsstiler, har undersøkt saken på egen hånd. Han sendte likelydende spørsmål til ca. 500 journalister, og like mange innbyggere i fem store byer og sammenliknet svarene deres. Dessuten brukte han hjemmeadressen til 3.400 journalister i 13 nyhetsbedrifter for å bygge opp «livssituasjonsprofiler». Resultatet var et ensidig bilde av journalister som lever et helt annet liv enn sitt publikum.

Et beskrivende bilde er at mens folk i industribyen har med seg matpakke på jobben, konsentrerer avisas matartikler seg om laks, artissjokker og asparges-retter. Brown peker på at journalister flest nå er så godt betalt at deres likemenn ikke lenger er politifolk eller lærere, men advokater og politikere. De (er) oftere to-inntekts par, bor i dyre byleiligheter, har få barn, boblebad og sans for seiling og jazz. Og i motsetning til gjennomsnittsammerikaneren er det mer sannsynlig at journalister eier en Mercedes, har hushjelp, spiller squash, og handler aksjer."

La meg legge til ut fra egne observasjoner: De godt betalte journalistene i de store mediene er opplyste og tolerante når det gjelder likestilling, seksuell legning, anti-rasisme. Men påfallende mange av dem er anti-solidariske, for private løsninger ("folk bør kunne kjøpe seg bedre helsetjenester og skoletilbud hvis de ønsker det", "jeg investerer i aksjefond for å sikre meg en god pensjonsalder"), mot regulering av spekulasjon og uhemmet kapitalisme ("vi kan takke dette systemet for vår velstand", "...disse museumsvokterne i SV"), og sjølsagt for EU-medlemsskap. Og det er denne yrkesgruppa som altså velger ut hva som skal formidles til publikum om den verden vi lever i, og hvordan! Ikke betal dem mer enn 300.000, blir min konklusjon. Og i tillegg: Hvorfor skal en tabloid-jypling i 20-åra, med 2-årig journalistutdanning — ofte bare videregående — tjene nesten dobbelt så mye som en erfarne 3-årig-utdannet førskolelærer?

Til slutt, til innvendinga med at "da går jo profitten til VGs eiere i stedet?" Mitt svar er å beskutte storavisene mye hardere (og å øke støtten til mindre aviser). Og hver VG-ansatt er gjennom momsfrataket på aviser subsidiert med flere hundre tusen kroner pr. år. Men det får bli tema en annen gang.

Antidemokrat!

av Georg B. Aasen

EG ER IKKJE lengre demokrat. Eg kan like gjerne innrømme det. Eigentleg er eg litt skuffa over meg sjølv, for eg har alltid sett på meg sjølv som ein ok fyr. Stort sett snill og høfleg, og slett ikkje uvillig til å innrømme mine egne feil. Men no er det altså over. Frå no av har eg rett i alt.

Det heile starta ein kveld eg såg på Sommeråpent på NRK. At det var Sommeråpent er eigentleg tilfeldig, det kunne like gjerne ha vore Holmgang eller eit anna «politisk» diskusjonsprogram. Men på Sommeråpent denne kvelden hadde den alltid ufordrageleg trivelege Petter Nome samla nokre av

nasjonens fremste politikarhåp til eit ordskifte om kvifor ungdom er så lite opptekne av politikk. Normalt ville eg fulgt interessert med, og høyrde på dei ulike argumenta panelet presenterte, uansett om dei var frå AUF eller Unge Høgre. No skal eg ikkje nemne namn, men ein framstående AUFar kom med den altfor velkjente yttinga: «For å få med oss dei unge må vi ta ungdom på alvor! Vanlegvis hadde eg humra litt over denne klisjeen, og tenkt at dette har vi høyrde tusenvis av gonger før, men no vaks berre aggresjonen i meg. I staden for å tenkje over kva AUFaren meinte, kjente eg blodet stige opp til hovudet, ei slags raud tåke openbara seg, medan eg fantaserte om å dunke hovudet til AUFaren hardt i asfalten og rope kraftige skjellsord rett inn i det ekle ansiktet hans.

Etter at dette skjedde, og etter at min metamorfose frå ok fyr til dritsekk hadde skjedd, vart eg litt redd. Men også nøgd

med at eg endeleg turde innrømme for meg sjølv kven eg eigentleg var. Eg laga deretter ei liste over fleire menneske som trengte juling:

- Gamle damer på butikken som byrjar å leite etter pengepungen først etter at kassadama har sagt kva kamferdropsa og småkakene kostar.
- Folk som avsluttar tekstmeldingar med «koz».
- Folk som reiser seg på bussen to minuttar før dei skal av.
- Jan Petersen
- Programvertar på TV som seier «Ha ein fortsatt fin kveld.» Kva veit dei om korleis kvelden min har vore?
- Generelt alle med tyggegummi.

Lista vart mykje lengre enn dette, og eg hadde fleire enkeltpersonar der enn Høgreleiaren, men for å unngå søksmål vil eg ikkje nemne fleire.

Før eg personleg tok farvel med demokratiet, var eg veldig ivrig i diskusjonar. Spesielt med folk som ikkje nødvendigvis hadde alle dei samme meningane som meg. Eg jobbar saman med menneske som mellom anna stemmer Høgre og Frp og eg var veldig villig til å høyre på kva dei syntes om skattesatsen, bensinprisar, trygdesnyltarar, samar osv. Eg sa kva eg meinte om desse tinga, og lytta med interesse på deira synspunkt. Ofte kunne eg seie: Hmmm, ja, eg skjønner godt kva du meiner, men eg er ikkje sikker på om du har heilt rett i dét». No, etter Sommeråpent, har eg berre lyst til å rope drithøgt inn i øyra på dei, og kalle dei alle slags fæle ting:

«Korleis i svarte helvete kan du meine dette! Er du komplett idiot? Du tapar meir første dagen du blir sjuk, enn du tener på høgresida sitt skatteforslag! Du er ein arbeidar! Det er berre dei rike som tener på dette!». No har eg innsett at ei skikkeleg utskjelling av slike folk er den einaste løysinga. Korleis folk kan vere så ufatteleg grenselaust stupide at dei i det heile kan tenkje på å stemme Høgre, eller Frp er langt utafor mi fatteevne. Fattar dei ikkje at dei tek feil og at eg har rett! Slike folk fortener ikkje anna enn ein kraftig verbal overhøvling, og det får dei av meg.

Eg har ikkje møtt så store reaksjonar på mitt nye livssyn, om ein kan kalle det det, sjølv om venner og kjende nok går litt stillare i dørene når dei er rundt meg. Eg diskuterer framleis politikk med folk på jobben så ofte eg kan, og ordskifta er mykje enklare no enn før. Ein yngre mannleg kollega av meg har nok framleis ringing i øyra etter at eg «fortalte» han kva eg syntes om forslaget hans om korleis effektiviteten hos kommuneansatte kan aukast. Sjefen min overhøyrde samtalen, sjølv om det kanskje ikkje kan kallast «samtale», og eg vart kalt inn til time hos bedriftslegen. Han anbefalte meg å slappe meir av, kanskje spele litt golf. Golf? Den sjuke jævelen. Eg gav han så hatten passa.

Viss du òg er ein stort sett snill og høfleg fyr, men vil endre på det, vil eg anbefale Sommeråpent på NRK. Eg for min del har tenkt å trappe opp «mitt nye eg».

I morgon skal eg kjøpe eit balltre.

GATS GATS GATS GATS !

GATS er WTOs svar for å privatisere tjenester, dvs. det du ikke kan plukke opp og slippe på tåa di! På engelsk: General Agreement on trade and services. Dette er det mest alvorlige angrepet på vanlige folk akkurat nå, og Norge er i ferd med å slutte seg til.

Derfor er dette tema for Røde Fanes høstnummer. Uunværlig for alle som slåss mot rasing av helsevesenet, skolevesenet og velferdsordninger for vanlige folk.

Tilbud:

Hvis du ikke er abonnent på Røde Fane, kan du få minst fire nummer i året ved å sende kr. 100 til: PB. 124, 3251 Larvik, bankgiro 6276.05.28108

Besøk: www.akp.no/r_fane

Revolusjonær praksis

Hvordan kan vi styrke kampen for et sosialistisk folkestyre? Hva er revolusjonær praksis?

Bestill **Praksis!** fra ru@socialisme.no

RØDJUNGDOMS ORGANISASJONSHÅNDBOK

It's partytime...

Rød Ungdoms jenterkonferanse 2. - 4. november

sosialisme.no